

-
- Víz világnapja
- Föld napja

Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás gyermekek nyílt őszinteséggel rácsodálkozik az őt körülvevő környezetére. Az óvodai környezet a népi díszítőművészet értékeit közvetíti, a helyben hímzett beregi keresztszemes terítők, régi használati tárgyak azt a célt szolgálják, hogy megőrizzük az elődeink által létrehozott értékeket. Magyarságtudatunk erősödik a nemzeti ünnepeink megünneplésével. Megismerik szűkebb-tágabb környezetüket, hazánkat. A Földgömb, térkép a csoportokban megtalálható, ahol megkeresik Magyarországot, fővárosunkat. A Himnuszt, Szózatot, a Székely

Himnuszt is megismertetjük, hallanak arról, hogy élnek még magyarok. Nevelésünkkel a "Jeles Napok" hagyományainak megélésével bízunk benne, hogy a felnövekvő nemzedék soha nem felejtje el, hogy hol vannak a gyökereink.

Derűs szeretetteljes légkört teremtünk a pozitív pszichológia elveit követve. Óvodánkban a felnőttek kommunikációjukkal, viselkedésükkel modellt nyújtanak a gyerekeknek és családjaiknak egyaránt. Keressük a lehetőségeket, hogy határon túli Magyar óvodákkal kapcsolatba kerülhessünk, tapasztalatainkkal. szakmaiságunkkal segítsük egymást. Várjuk a pályázati lehetőségeket, az anyagi források lehetőségét.

Verselés – mesélés:

Tervezésünkben a Magyar népköltészet alkotásai megjelennek. Hagyományápoló Pedagógiai Programban külön fontossággal bírhat a népi rigmusok, mondókák, népmesék. Sok-sok gyulaházai gyűjtésű vers, mondóka, népi játék gazdagítja éves terveinket. A Magyar nyelv szépségét, nyelvi szimbólumait, a mondókák zenei lüktetését napi rendszerességgel alkalmazzuk. A gyerekek kommunikációját gazdagítva ezzel.

Ének-Zene – énekes játék, gyermektánc:

Zenei gyűjtésünk a Kodály hagyományokra épül. helyi gyűjtésű és határon túli (székely, moldvai...) népi játékokkal is megismertetjük óvodásainkat. Az énekes játékok jó közösség építő, kapcsolatteremtő játékok. Figyelemfejlesztő, szabálytudat alakító, tartás és mozgásfejlesztő hatása van. Bevezetésre került a zenei nevelésünkbe az Így tedd rá módszer, amely értékteremtő és jelentős fejlesztő hatással bír.

Külső világ tevékeny megismerése:

Cselekvő tanulási folyamatokat tervezünk. Részt veszünk őszi betakarítási munkákban (almaszedés, lekvárfőzés, kukoricatörés, szüretelés). Mindezek által megismernek népi kismesterségeket, munkafolyamatokat. Az évszak naptárunkban rendszerbe gyűjtöttük az eseményeket.

Rajzolás-festés-mintázás-kézimunka:

Lehetőséget biztosítunk a tevékenység során a természetes anyagok használatára (csuhé, vessző, csutka, nád, stb). Valljuk, hogy ezek használata kreativitás fejlesztő hatással bír, s jó közérzetet biztosít. Megismerkedhetnek népi kismesterségekkel (kosárfonás, agyagozás, fonás, szövés, stb). A népi kultúra, szűkebb környezetünk értékmegővését a nemzeti identitástudat kialakulását, megalapozását fontosnak tartjuk. Kézműves foglalkozásainkon, de a nap folyamán is igyekszünk óvodásainkat sokféle kézműves technikával megismertetni. A különböző művészeti ágak összekapcsolásával lehetőséget biztosítunk az elkészült alkotások kiállítására, illetve rajzpályázaton való részvételre.

4. 2. 4. A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatszerzéssel

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér -, sík- és mennyiségsszemlélete. A matematika az óvodai nevelésben, komplex formában a gyermek észlelésére érzékelésére, tevékenységére, tehát megismerési vágyára épül.

A matematikai nevelést tehát komplex feladatként értelmezzük, és a fejlődés érdekében beépítjük a nevelés folyamatába. Mindenkor figyelembe kell venni a gyermekek életkori sajátosságait, építeni kell a gyermek korábbi tapasztalataira.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire, érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra, még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (invariancia, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. Fontosnak tartjuk, hogy kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel. Amikor a környezet megismeréséről beszélünk, fontos leszögeznünk, hogy a tárgyak, jelenségek tulajdonságainak alapvető jegyei közé tartoznak formai, mennyiségi jellemzőik, halmazállapotuk is. A szűkebb és tágabb környezet változásainak megfigyelése sem képzelhető el matematikai alapismeretek nélkül. A matematikai tapasztalatszerzés tehát természetes környezetben a legeredményesebb. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermekek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

A szűkebb és tágabb környezet megismerése során szerzett élmények, tapasztalatok a matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

Játék és szabadidőben folyamatosan létrejönnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására. A megszerzett ismereteket sok, változatos gyakorlással mélyítjük el. A tehetséges, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek fejlesztésére külön figyelmet fordítunk.

Cél: megteremteni annak a lehetőségét, hogy tevékenykedés, cselekvés során fejlődjenek gyermekeink képességei, alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikatanuláshoz, úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, rátalálás, felismerés és tudás örömét.

Célunk, hogy a matematikai tartalmú tapasztalatait, ismereteit a gyermek a mindennapi tevékenységei során is tudja alkalmazni.

Fejlesztő - nevelő munkánkat a valóság megismerésével, érzékelés, észlelés, megfigyelés útján két szinten erősítjük.

- 1. szint: Matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése.
- 2. szint: Intenzív fejlesztés, iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben.

Módszertani alapelveink, feladataink

- Pozitív érzelmi viszony kialakításával segítjük a problémahelyzetek megoldását.
- Érdeklődésüket felkeltve, képességeikre építve fejlesztjük a matematikai ismereteiket.
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten valósítjuk meg.
- Szemléletesség, érthetőség jellemzi a matematikai ismeretátadásunkat.

Gyermeki tevékenységek:

- Aktivitásuk és érdeklődésük során tapasztalatokat szereznek a közvetlen és tágabb természeti, emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.
- Tárgyakat, személyeket, halmazokat hasonlítanak össze, válogatnak szét, sorba rendeznek, összemérnek, párosítanak szabadon, vagy megnevezett tulajdonság szerint.
- Tárgyak, eszközök, személyek segítségével, manipulálással matematikai tevékenységeket végeznek.
- Sorozatokat készítenek mennyiségi tulajdonságok szerint.
- Egyszerű megállapításokat fogalmaznak meg eldöntik annak igazságát.
- Változásokat ismernek fel, megmutatnak, megneveznek.
- Irányított összehasonlításokat végeznek, kérdések szerint.
- Tárgyakat, halmazokat mérnek össze matematikai tulajdonságuk alapján.
- Megismerik a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát, tő és sorszámokat.
- Szabadon építenek különféle elemekből, lemásolnak, síkbeli alkotásokat hoznak létre.
- Tapasztalatokat szereznek a tükrös és nem tükrös alakzatokról.
- Tájékozódnak a térben és síkban ábrázolt világban, nyitott és zárt vonalak között.
- Azonosítják és megkülönböztetik az irányokat.

Sikerkritérium

Matematikai nevelésünk akkor sikeres, ha a gyerekek többsége matematikai tapasztalatait sikeresen alkalmazza mindennapjaiban.

Alkalmazott szervezeti formák

Kisebbséknél kötetlen formában, nagyobbak esetében alkalmasszerűen egy-egy kötött tevékenység betervezhető.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Szoros kapcsolata a nevelés többi területével, leginkább a környezet megismerésére neveléssel, amely segíti a gyermekek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozását, és ezzel segíti értelmi s érzelmi fejlődésüket. A mozgás is fontos szerepet kap, hiszen főleg játékos mozgásos tevékenységek tervezésével valósítjuk meg. A tevékenység kezdeményezéséhez, vagy hangulatosabbá tételéhez, jól beépíthető a témához illeszkedő bábjelenet, dal, vers, vagy mondóka.

4. 2. 5. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdni. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje, előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgásműveltség fejlődésének.

A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi mozgás lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk. A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltétel biztosításán túl nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi minimum 30 perces testmozgás szükséges.

A mindennapos mozgás tevékenységeit, játékait a heti ütemtervekben rögzítjük.

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Módszertani alapelveink:

- Érvényesítjük a játékosság elvét, alkalmazkodva a csoport általános fejlettségi szintjéhez.
- Figyelembe vesszük a gyerekek saját elgondolásait, ötleteit a tevékenységek során
- Következésképpen ösztönözzük a gyereket a szabályok pontos betartására.
- Törekszünk a gimnasztikai alapformák változatosságára.
- Dicsérettel erősítjük a helyes feladatvégzést.
- Szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét a gyakorlatok összeállításakor.
- Biztosítjuk az eszközök változatosságát az évszaknak megfelelően.
- Szokásrendszerükbe beépítjük a mindennapos tudatos mozgást, hogy ez a gyermekek természetes igényévé váljon.
- Megteremtjük a szükséges feltételeket a nagy - és finom motorikus mozgásokhoz a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt.
- Figyelembe vesszük a tehetséges, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek mozgás-igényét, eltérő képességeit.
- A mozgás megszervezésénél és bevezetésénél az óvónő tartsa szem előtt a csoport egészségi állapotát, teherbíró képességét, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét.
- Biztosítsa az óvónő a gyermekek aktivitását, a mozgás élményszerűségét.
- Adjon lehetőséget az óvónő arra, hogy a gyermekek egymást segítsék.

Gyermeki tevékenységek

- Nagymozgást fejlesztő gyakorlatok: járás, futás, ugrás, csúszás, kúszás, mászás, függeszkedés gyakorlatok.
- Egyensúly-fejlesztő gyakorlatok: állás, járás, kúszás, mászás, ugrás, hossz tengely körüli gurulás, guruló átfordulás, padgyakorlatok. Szabadidőben pörgő, forgó, ringatózó, hintázó, lengő mozgások, rollerezés.
- Szem – kéz, szem - láb koordinációs gyakorlatok: labdadobás, járás, futás, szökdelő ugrás, függés, mászás gyakorlatok.
- Finommotorikát fejlesztő gyakorlatok: kézfej, ujj, lábfej, lábujj gyakorlatok.

- Statikai hibák koordinálása, megelőzése: gerincgyakorlatok, lábboltozat erősítés.

3 – 4 éveseknél:

A természetes nagy mozgások fejlesztése érdekében a gyermekeknek legyen lehetőségük minél több csúszásra, mászásra, bújásra a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

4 - 5 éveseknél:

Nagyobb hangsúlyt kap a szem - kéz, szem - láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. Ennek érdekében álljon módjukban minél többet célba dobni, labdázni, ugrókötelezni.

5 - 6 - 7 éveseknél:

A gyermekek mozgásuk és tevékenységük folyamán minél több eszközt használjanak, mert eközben is fejlődik finom motorikus képességük.

A játéktevékenység során a gyermekek úgy használják a tornaeszközöket, hogy önmagukat és társaikat ne veszélyeztessék. Az udvari játékban a nagyobbak mutassanak példát a kisebbeknek, és ha kell, segítsék őket.

Sikerkritérium

A gyerekek nagyobb csoportja és képességeinek megfelelően, örömmel végzi a különböző nehézségű differenciált feladatokat.

Alkalmazott szervezeti formák

Kötött vagy részben kötött tevékenység.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Legszorosabb kapcsolatban az értelmi, a zenei, a környezeti neveléssel és az egészséges életmódra neveléssel van. A mozgásfejlesztés elősegíti a szellemi aktivitást. Hatással van a gyermekek értelmi fejlődésére, a hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalmak és keresztcsatornák fejlődését. A téri irányok és különböző formák bemozgásával fejlődik észlelésük. A testrészek, téri irányok és különböző formák megismerésével gyarapodnak ismereteik.

Mozgás közben számtalan lehetőség nyílik a mennyiségi, formai, vizuális és környezeti tapasztalatok szerzésére, a testrészek nevének gyakorlására. Az óvodai élet során a gyermekek megszokják a rendszeres, tudatos testmozgást, így természetes igényükké válik. A helyes életritmus, a mozgás és pihenés egyensúlya nagy fontosságú a gyermekek egészségének megőrzése szempontjából. Az edzés, valamint a megfelelő terhelést nyújtó séták, kirándulások alkalmával fejlődik a gyermekek betegségekkel szembeni ellenálló képesség és állóképessége.

A különböző mozgások mondókával, dallal való összekapcsolása elősegíti az irodalmi és zenei élmények átélését, és hatással van a hangképző szervek az arcmimika fejlődésére. A népi mozgásos játékok, dalos játékok, táncok fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, és pozitívan befolyásolják érzelmviláguk fejlődését. Anyanyelvi neveléssel: a gyermekek képessé válnak verbális utasítások követésére, speciális kifejezésekkel szókincsük bővül. Az egészséges életmód

kialakításával: a gyermekek mozgásigényének kielégítése az életkori és egyéni sajátosságokra épülő mozgásanyag gyakorlása elsődleges hatást gyakorol az életmódbeli szokások alakításában.

4. 2. 6. Verselés, mesélés, bábozás

Az irodalmi nevelés magában foglalja a népmesét, népi mondókát, és igényesen válogatott irodalmi alkotásokat.

A vers és a mese, a ráfordított idő és a gyakoriság tekintetében túlnő egy foglalkozási ág keretein. A gyerekekkel való, közös és játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége, a kicsinyek szellemi szükségleteinek kielégítése beszéd - tanulás - tanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, a dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese – képi és konkrét formában – *feltárja a* gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A nap folyamán bármikor hallgathatunk verset, mesét. Ilyen értelemben a mese és a vers része az egész óvodai életet átfogó anyanyelvi nevelésnek. A mindennapi mesélés, mondókázás, verselés, bábozás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs, valamint a multikulturális irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A bábjáték a játék és a mese összekapcsolása, amely a gyermekek számára felfokozott játék, és a szemük előtt megelevenedő mese. A bábjátékba a gyermek tökéletesen beleéli magát – erről tanúskodik feszült figyelme, helyenkénti bekiabálása, párbeszéde a szereplőkkel. A báb különösen alkalmas az irrealitás és a fikció jelleg fenntartására: a díszletek, figurák stilizáltságával, jelzés-szerűségével. Így nyújthat sokszor agresszív, ijesztő, - tehát agresszió- kiélést engedő – élményt, amelyben a gyermek soha nem fél a bábtól. A mesetörténet realitását a gyermek jobban átéli, mint az elmondott mesében, de a válaszfal a realitás felé mégis szilárdabb. A báb pedagógiai hatékonyságában nagy szerepe van megjelenésének, kedvesen komikus és groteszk jellegének. Így a humorosan ható báb képes csodát művelni, oldja a feszültséget, lecsillapítja az ellenkezésre, dacreakcióra hajlamos gyermeket.

A báb hatása akkor is többletet nyújt a gyermeknek, ha nem az óvónő, hanem maga a gyermek bábozik. A báb nemcsak a különböző személyek megjelenítésére alkalmas, hanem arra is, hogy a gyermek e személyeknek – szülőnek, testvérnek – szóló indulatait, velük kapcsolatos konfliktusait reá vetítse ki. Azáltal, hogy a gyermek bizonyos mértékig átruházza énjét a bábra, hogy elbújik a báb mögött, sokkal bátrabban kifejezheti érzéseit, mint a játékban. A bábót beszélgető gyermek sokkal könnyebben leküzdí gátlásait, hiszen nem ő áll ki szerepelni, hanem a báb. E sajátosságánál fogva alkalmas a dadogós gyermekek gyógyítására.

A báb úgy neveli a gyermeket művészeti élvezetre, hogy már legkisebb korában eltávolítja a sokszor giccses naturalizmustól, és egy korszerű, a valóságot nem másoló, hanem annak lényegét kifejező művészettel hozza kapcsolatba.

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsfejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágiussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Módszertani alapelveink

- A felnőttek példamutató, érthető, tiszta beszédükkel, észrevétlenül bővíti a gyermekek szókincsét.
- Az egyéni bánásmód elvét figyelembe vesszük a tehetséges, a sajátos nevelési igényű gyerekeknél.
- A gyerekek aktivitására építve a mese, vers szokásrendszerének alakítása.
- A verseket, meséket gyakran kezdeményezzük bábokkal.
- Az egyszerűbb meséket igyekezzünk bábjátékkal bemutatni, élve a sokféle bábos technika alkalmazásával (sík figurákkal, asztali bábjátékkal, árnyjátékkal, kesztyűs bábokkal, stb).
- Az óvónő gyakran szóljon bábbal a gyermekekhez, főleg kiscsoportban, de bizonyos élethelyzetek, párbeszéd, szituációk eljátszása is motiváló hatással van a gyermekekre.
- Az irodalmi alkotások segítségével erősítjük a felnőtt - gyerek közötti érzelmi kapcsolatot.
- Ösztönözzük a gyermek aktivitását az önálló verseltetéssel, meséltetéssel, biztosítsunk sikerélményt számára, hogy társai meghallgathassák, elismerjék.
- A csoportokban nagy mennyiségben biztosított bábok, bábparaván lehetőséget teremt a gyermekeknek a mesék, kitalált történetek eljátszására.
- Törekszünk a személyiség, az élő emberi kapcsolatok sokféle érzékeltetésére.
- Erősítjük a mesélésnél, verselésnél a mozgás és az énekes játék kapcsolatát. □ Szem előtt tartjuk a ritmus, a hangzás elsődlegességét.
- Ösztönözzük a gyermeket a verssel, mesével kapcsolatos spontán kérdéseik feltevésére, beszélgetésre.
- Biztosítjuk a mondóka, vers többszöri előfordulását a gyermek igényei szerint.
- Segítjük helyes hangoztatással, szövegmondással az előforduló hibák kiküszöbölését.
- Szem előtt tartjuk a szabad választás lehetőségét és jogát.
- Törekszünk a pozitív megerősítésre, a derűs légkör kialakítására.

Gyermeki tevékenységek:

- A gyermekek már kiscsoportban gyakorolják a hangokkal, szavakkal való játékot.
- Érthetően beszélnek, tisztán folyamatosan egyre bővülő szókinccsel.
- Mondókáznak, verselnek, mesét mondanak, mindezt örömmel, önként és aktívan végzik.
- Elmondják, eljátsszák, elbábozzák a tanult és kitalált meséket, verseket, történeteket, mely a gyermeki önkifejezés alternatív lehetősége. ➤ A szerepek elosztása lehetőleg konfliktusok nélkül történik.
- Dajkarímek, altatók, hintáztatók, ujjkiszámolók, népi mondókák közvetlen közös mondogatása.
- Dallammal kísért mesék, állatmesék, rövid egyszerű történetek az irodalomból.
- Rendszeres színházi élmény biztosítása, bábszínházi és zenés színházi előadásokkal.
- Képeskönyv nézegetése (bármikor legyen rá alkalmuk).

Sikerkritérium:

A gyerekek nagy többsége örömmel mond és hallgat verset, mondókát, mesét, a szereplőket életre kelti bábjátékban, próbál önállóan is kitalálni történeteket, meséket, ritmikus szövegeket.

Alkalmazott szervezeti formák

A versek, mondókák kezdeményezése minden korcsoportban kötetlen formában történik. A meséket többnyire kötetlen formában, de a mese hosszúságától, vagy előadásmódjától (pl. árnyjáték, diavetítés, stb.) függően az óvónő kötött formában is szervezheti a tevékenységet.

Kapcsolat más nevelési területekkel:

A mese - vers legszorosabban az anyanyelvi neveléssel, valamint a zenével, az énekkel, a mozgással, mozgásos játékokkal kapcsolódik össze. A vers eredeti formájában nem írott, hanem kimondott, elénekelt, eltáncolt szó volt – a kisgyermek ebben az ősi formában műveli és élvezi. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A külső világ tevékeny megismerését szinte minden alkalommal összekapcsoljuk az irodalmi alkotásokkal, az aktualitásnak megfelelő verseket, meséket tanítunk a gyermekeknek.

4. 2. 7. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az esztétikai nevelés egyik területe, amely olyan emberformáló erő, ami kihat az egész személyiségre.

Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését, emberi magatartását. Célunk a gyermekek zene iránti fogékonyságának felkeltése, a befogadásra való képesség megalapozása. A népzenei nevelésnek a saját néphagyományából kell kiindulnia, hiszen itt alkot a nyelv és a dallam tökéletes egységet.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése az éneklés, a zenélés, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok örömet nyújtanak és felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését,

formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenység során a gyermekek felfedezik a dallam a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel. A zenehallgatási anyag kiválasztásakor törekedjünk a sokszínűségekre.

A néphagyományörzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklés a zenélés és az ehhez kapcsolódó mozgás, tánc, a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A tevékenység célja: a közös éneklés, közös énekes játék, zenehallgatás örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Módszertani alapelveink, feladataink

- Motiváljuk a gyereket, hogy önként és szívesen tartsák be a dalos játékok szabályait.
- Segítségnyújtással, fokozatosan kívánjuk meg a tiszta éneklést, gyerekek mozgásának rendezett, esztétikus formáját.
- A zenei tevékenységekkel fejlesztjük önállóságukat, zenei alkotókedvüket.
- Vidám játékokkal, változatosan, sokféle formában közös élményt biztosítunk a gyerekeknek.
- Megmutatjuk, bemutatjuk a magyar beszéd finom ritmusváltozásait, a szép kiejtést.
- Törekszünk a játékosság és a fokozatosság elvének érvényesülésére.
- Kihaszználjuk a zenei nevelés érzelmi hatását, feszültségoldó voltát.
- Törekszünk a közösségi érzés kialakítására és megerősítésére, hiszen a körjátékok közösségi jellege e téren sok fejlesztési lehetőséget biztosít.
- Kihasználjuk a zenei nevelés adta lehetőségeket az értelmi nevelés fejlesztése érdekében is.
- Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával erősítse a gyermekben a zene, a mozgás, a hagyományok iránti érdeklődést, szeretetet.
- Az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével törekszünk arra, hogy a gyermekek ismerkedjenek meg népdalokkal, gyermek játékdalokkal, népi játékokkal.
- A fokozatosság elvét követjük a zenei anyag feldolgozásában, a játékok sorrendjében a zenei képességek fejlesztésében.
- A gyermeki motiváltság és aktivitás elvének figyelembe vételével tegyük lehetővé, hogy minél gyakrabban mozogjanak, énekeljenek, táncoljanak szabad levegőn.
- A zenehallgatási anyag kiválasztásánál törekszünk arra, hogy figyelembe vesszük az etnikai kisebbség nevelése során a gyermekek hovatartozását.

Biztosítsunk igényes, érték közvetítő zenei anyagot a zenehallgatáshoz és a gyermekek táncához.

Gyermeki tevékenységek

- A gyerekek reagálnak a zenére mozdulataikkal, tekintetükkel, hangadással.
- Mondókáznak, érzik az egyenletes lüktetést, tapsolnak.
- Játékos mozgásokat végeznek, mondókákra, dalokra, dalos játékokra.
- Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek, mondókáznak.
- Különböző hangerővel énekelnek.
- Dallamot kézmozdulattal kísérik.
- Hallás alapján visszaénekelnek.
- Ritmusmotívumokat tapsolnak.
- Megismerik néhány hangszer használatát, használják őket.
- Térformákat alakítanak, egyszerű tánclépéseket ismernek meg.
- Zenei fogalmakat összekapcsolnak.
- Dallamokat találnak ki, dallamokat újítanak, zörejeket különböztetnek meg.
- Höcögtetők, lovagoltatók, ölbeli játékok, játékos utánzó mozzanatokkal kísért népdaljátékok, mondókák.
- Egyenletes lüktetést is érzékeltető játékos mozdulatok.
- Tiszta, szép, egyéni és közös éneklés.
- Zene hallgatása (igényes zenei hangzóanyag választás – klasszikus, népi, stb.)
- Zenehallgatás alkalmasszerűen előadóművészek hangszeres játékával, ismerkedés a hangszerekkel (pl. citera, gitár, szintetizátor, stb.)
- Dalok ritmusának, ütemének megkülönböztetése, mozgása.
- Hagyományőrző tevékenységek során népdalok népi dalos játékok megismerése.
- Ütőhangszerek használata – dob, cintányér, triangulum, csörgők tubafon stb.
- Szabad levegőn végzett harmonikus testmozdulatokkal kísért éneklés, táncolás, mozgás.

Sikerkritérium

A gyerekek nagyobb többsége szívesen és örömmel mondókázik, énekel, táncol, mozog zenére

Alkalmazott szervezeti formák

A zenei képességek fejlesztését, a dal- és mondókatanítást kötetlen formában szervezzük. Az énekes játékok tanítását, gyakorlását az életkortól és a játék szabályaitól függően, az óvónő döntése alapján szervezheti kötetlen, kötött, vagy részben kötött tevékenységi formában.

Kapcsolat más nevelési területekkel

Legszorosabb kapcsolatban az anyanyelvi és az érzelmi neveléssel áll. Erősíti az interperszonális kapcsolatokat, az értelmi fejlődést segíti. A közösen átélt zenei örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kapcsolják össze a gyerekeket és a felnőtteket. A zenei élmény szorosan kapcsolódik a mese-vers és ábrázolási tevékenységekhez, mert serkenti a gyermekek kép és irodalmi alkotások iránti kíváncsiságát. Szoros a kapcsolata a mozgással, hiszen miközben felidézi a mondókákat, dalokat, hangoztatja a ritmust, az egyenletes lüktetést, ezáltal fejlődik, formálódik, rendezettebbé válik mozgása, testtartása esztétikusabb lesz.

4. 2. 8. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: a gyermek élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezése. Maga a tevékenység és ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A gyermekek tér –forma - szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk igényességük alakítása.

A rajzolás, a festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, ábrázolás különböző fajtái a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Ezekre az ábrázoló tevékenységekre az óvodapedagógus az egész nap folyamán teret, lehetőséget, és változatos eszközöket biztosít a gyermekek számára. Maga a tevékenység és ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézi munka különböző technikai alap elemeivel és eljárásaival.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermekek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességhez viszonyítva segítik a képi - plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését. A gyermekek tér, forma, szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását segíti.

Komplex folyamat, hiszen magába foglalja az esztétika i élmények elsajátítását, az esztétikai befogadáshoz szükséges készségek kialakítását, érzelmek felkeltését, helyes esztétikai ítéletek és ezzel az esztétikai ízlés kialakítását, alkotói készségek megalapozását.

Módszertani alapelveink, feladataink

- Szem előtt tartjuk, hogy a gyerekeket esztétikus, gondolkodásra, alkotásra ösztönző tárgyakkal vesszük körül.
- A gyerekek eltérő életkori sajátosságait figyelembe vesszük vizuális fejlődésüknél.

- Megerősítjük a gyerekeket formateremtő szándékukban, eredetiségükben, kreativitásukban.
- Új ötletek adásával ösztönözzük a gyerekeket gyűjtött tárgyakkal való építésre, téralakításra.
- Játék közben biztosítjuk azokat az eszközöket, amik vizuális részfunkcióikat, finom motorikájukat fejlesztik.
- Figyelemmel kísérjük az építgetés egyéni próbálkozásait.
- Ösztönözzük a gyermekek komponáló képességének kibontakozását.
- Engedjük érvényesülni a gyermek egyéniségét a színhasználatban, képalkotásban.
- Erősítjük próbálkozásaiban a formateremtő szándékot, kreativitást, eredetiséget.
- Lehetővé tesszük, a változatos anyaghasználatot □ Törekszünk a környezet szépítésére.

Gondoskodunk a gyermeki munkák folyamatos bemutatásáról (csoportszobában és a szülők által látható helyen.)

Gyermeki tevékenységek:

➤ *Képalakítás:*

- Rajzolnak, festenek, agyaglenyomatokat, képi kompozíciókat készítenek, emlékezet, képzelet, megfigyelés alapján ábrázolnak, díszítenek, alkotnak, manipulálnak a különböző anyagokkal.
- Tépnek, vágnek, ragasztanak, varrnak, fonnak, szőnek, hajtogatnak, különböző, lehetőleg természetes anyagok felhasználásával.
- Képeket alkotnak nagyméretű helyen: udvaron, aszfalton, kerítésen.
- Megismerik, és bátran használják a színeket.
- Érdeklődés a környezet színei iránt.
- Színre, formára, kompozícióra vonatkozó tapasztalatok és megfigyelések.
- Mesék, történetek, események elképzelése, képi ábrázolása.
- Képeskönyv, leporelló készítése kivágott képekből, további díszítése saját rajzaikkal.
- Egyéni és közös kompozíciók rajzolása, festése eltérő formájú, nagyságú, anyagú papírra élmények, vagy elképzelések szerint.
- Alap- és keveréssel előállított színekkel kompozíciók, bábok, álarcok, díszletek festése, rajzolása.
- Emberalakok környezetben található kedves, érdekes tárgyak, formák, jelenségek megfigyelése, emlékezet alapján történő megjelenítése.
- Ismerkedjenek új és különleges technikákkal (pl. kasírozás, körmőcskésés, stb.)

➤ *Plasztikai munkák:*

- Emberalakot, állatfigurát mintáznak.
- Játékot, modelleket, bábokat, ajándékokat készítenek, barkácsolnak.
- Díszítik az elkészült alkotásokat.
- Természeti tárgyak gyűjtése, összehasonlítása, szétválogatása, csoportosítása.
- Formákra, alakíthatóságra vonatkozó tapasztalatszerzés. - Mintázott figurák téri kompozícióba rendezése.

➤ *Építés:*

- Nagy térben, nagyobb elemekből, anyagokból és saját testükből - búvóhelyeket, házat, kuckót, sátrat és térbeli alakzatot hoznak létre.
- Különböző maketteket építenek, és berendeznek saját maguk alkotta elemekből.
- A környezetben található esztétikus jelenségek megfigyelése.
- Térbeli tapasztalatok és megfigyelése.
- Évszakok kihasználása építkezésnél (hó, homok, víz).
- Műalkotások nézegetése, megismerése.
- Művészeti albumok nézegetése.
- Nagyobb makettek készítése közösen.
- Múzeumokkal, kiállításokkal, műemlékekkel, szép parkokkal, kézműves műhelyekkel ismerkednek.

Sikerkritérium:

A gyerekek nagyobb csoportja örömet leli a különböző vizuális tevékenységekben, változatos technikát alkalmazva helyesen használják az eszközöket

Kapcsolat más nevelési területekkel:

Legszorosabb kapcsolatban az érzelmi és környezeti neveléssel van. Ábrázolás során megjelenítik érzelmeiket, hangulatukat, környezethez való viszonyukat, ábrázolják tágabb – szűkebb környezetüket.

Tartalmában és feladataiban konkrét összefüggést mutat a játékkal, a környezet megismerésére során a matematikai neveléssel. Az anyanyelvi neveléshez elsősorban a szavak mögötti képzettartalom formálásával járul hozzá. Az ábrázoló tevékenységhez és annak tartalmához kapcsolódó beszéd rögtönzésével, a mesék – versek képi megjelenítésével a gyerekek gondolkodása, nyelvi kifejezőkészsége sokoldalúan fejlődik. A mozgást a finommozgások gyakorlása közben fejlesztjük. A tevékenység végzése közben hangulatosabbá tehetjük a munkát az aktualitásnak megfelelő dalok, versek gyakorlásával.

4.3. Társas és közösségi tevékenység

Pedagógiai programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez. Ezen képességek fejlesztése nagyon fontos az életre nevelés szempontjából. A tulajdonságok, a képességek, a készségek, szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. A gyerekek alkalmazkodnak egymáshoz, és maguk is alakítják a közösségi szokásokat. Nyitottak, és képesek az adott tevékenység elvégzéséhez. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű fejlődéséhez. A lényeg, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a tevékenykedtetés legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, ami számára nem veszélyes.

Feladatunk:

- Az egyéni élményen túl, a közös élmény erősítése.

- A követelményeket az egyéni bánásmód érvényesítésével gyakoroltatni.
- A bizalom légkörének megteremtése.
- Állandó és alkalmi megbízatásokkal a közösségért érzett felelősségtudat fejlesztése
- Egymás segítése a játék, a gondozás és egyéb tevékenységek folyamatában.
- A megfelelő szabályok a gyermekek védettségét, nyugalma, biztonságát segítik elő.
- A gyermekek egymás közötti beszélgetésének, a kommunikáció fejlődésének biztosítása.
- Éreztessük a gyermekkel, hogy a közösség tagja, hogy szükség van rá.
- A konfliktusok megoldásában az óvónő szükség szerint nyújtson segítséget.
- A pozitív gyermeki tulajdonságok megerősítése, a negatív tulajdonságok kiszorítása /okok felkutatása/.
- A másság elfogadása, a tolerancia kiemelése.
- Kapcsolatunk a szülőkkel az óvodáskor végéig nyitott, együttműködő (családlátogatás, fogadó óra, nyílt nap, szülői értekezlet). Az óvoda nyitottságát hagyományok teremtésével: nyilvános közös programok, ünnepek, munkadélutánok, közös kirándulások, stb segítségével tovább növelhetjük. Feladatunk az új lehetőségek feltárása a kistérségi együttműködés területén.

4.4. Munka jellegű tevékenységek

A munkatevékenység a gyermeki személyiség formálásának fontos eszköze, amely a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybe eső munka és munka jellegű játékos tevékenység - az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növénygondozás. Általa fejlődnek olyan személyiségjegyek, attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kötelességtudat, az önállóság, a felelősségérzet, a kitartás, a céltudatosság. Jól szolgálja a testi fejlődést, a mozgást.

A tevékenységek során építünk a gyermek utánpótlási vágyára, kíváncsiságára, a szabad választás lehetőségét meghagyva a fejlődés jellemzőire. Arra szoktatjuk a gyermekeket, hogy a munkát szükséges és hasznos dolognak tekintsék. Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során a gyermek megéli a közösségért való tevékenykedés örömeit is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

A munkaközösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Feladataink:

- Önként, örömmel, szívesen végzett aktív tevékenység legyen.
- Keltsünk érdeklődést a munka iránt.
- Munkakészségek és képességek kialakítása.
- A munka folyamán erősítsük a gyermekekben a segítséget, együttműködést, az együttes munkáért érzett felelősséget.
- Biztosítsunk megfelelő, biztonságos eszközöket a sokszínű tevékenységhez.

- Kiemelt helyet kapjon a nevelés folyamán a biztonsági és egészségügyi előírások betartása.

Az óvodai munka területei az óvodában

- Önkiszolgálás –saját személyével kapcsolatos feladatok elvégzése felnőtt segítségével.
- Naposi munka –fejlettségtől függően a kialakult szokásoknak megfelelően örömmel végezzék el a feladatokat.
- Alkalmoszerű megbízatások – a nap folyamán kialakult tevékenységek közben kisebb segítségeket kérhetünk.
- Növény és állatgondozás
- Óvodán belül: élősarok, akvárium, virágoskert
- Óvodán kívül: a családok bevonásával részt vehetünk egy-egy munka megismerésében- (almaszüret, disznótor, szüretelés - préselés, szilvalekvárfőzés, stb.)
- Szükségleteket kielégítő munka: olyan tevékenységek melyeket élveznek a gyerekek sütés, vitaminaláta készítés.
- Környezet rendjének megőrzése, tudatosan óvjuk, védjük a természetet és erősítjük a gyermekekben az ehhez kapcsolódó viselkedési normákat.
- Felvállalt feladatok: Az óvodák külső és belső környezetének tisztántartása
- .Az évszakoknak megfelelő munkavégzés sepregetés hólapátolás stb. □ Egyéb munkák.

A gyermeki munka sajátosságai:

- otthonról hozott tapasztalatokon is alapul,
- önállóan választható,
- rendszeres, folyamatos.

V. AZ ÓVODÁBA, ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

5.1. Az óvodába lépés feltételei

A gyermeki érettség jellemzői óvodába lépéskor

- alapvető egészségügyi szokások
 - alapvető kommunikációs képesség, készség;
 - testi szükségletek felismerése: öltözködés, WC használat, önálló étkezés
- Természetesen e jellemzők hiányában is felvesszük a gyermekeket az óvodába.

Beiratkozáshoz szükséges adminisztratív, formai feltételek:

- óvodai beíratási napló;
- a gyermek anyakönyvi kivonata, TAJ - kártyája, lakcímkártyája, a szülő lakcímkártyája, telefonszáma, a gyermek dokumentumainak fénymásolása
- személyes találkozás a szülővel és gyermekével;
- lista átadása az óvodakezdéshez szükséges eszközökről
- az óvodai házirend átadása a szülőnek
- sérült gyermek esetében szakorvosi vélemény arról, hogy a gyermek normál óvodai közösségben nevelhető;
- Nevelési tanácsadó, szakértő véleménye, ha a szülő a gyermeket 6. életéve betöltése után is óvodában kívánja tartani.
- Szülő részére a felvételi határozat megküldése.

Elbírálás szempontjai:

- Férőhelyek száma;
- Lakóhely szerinti óvoda;
- Szülői igény, kérés figyelembevétele; ▪ Szabad óvodaválasztás.

Fellebbezési eljárások: A felvételtől számított 15 napon belül kérelmet nyújthat be a szülő a jegyzőhöz.

Óvodai elhelyezés megszüntetése:

- Elköltözés esetén;
- Áthelyezés (szakértői bizottság véleménye alapján);
- Adott évben betölti a 7.életévét (aug. 31-ig), kivételes esetben,
- 10 napon túli igazolatlan hiányzás

5.2. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. *A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.* A rugalmas

beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Erőteljesen fejlődik a mozgás koordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulást megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciáló képességnek, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézése, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ;
- különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot;
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat; azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek,
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását,
- felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, *kedvező iskolai légkörben* készen áll az iskolai élet és a tanító

elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kintartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

Az 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt, az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolaérettség kritériumai:

	Iskolaérett	Iskola éretlen
Testi és mozgásfejlettség	<p>Fejlett testalkat</p> <p>Ép érzékszervek</p> <p>Összerendezett mozgás</p> <p>Kialakult finommozgások</p>	<p>Gyenge testalkat</p> <p>Hallás- és látászavar</p> <p>Fokozott mozgásbeli ügyetlenség</p> <p>A finommozgások kialakulatlansága, a kéz ügyetlensége</p> <p>Fáradékonyság</p> <p>Túlmozgékonyosság</p> <p>Kialakulatlan lateritás, irányvesztés</p>

Beszédfejltség	Alakilag, tartalmilag értelmes beszéd Megfelelő szókincs, jó kifejezőképesség	Beszédhibák Tartalmilag elmaradt beszéd, szegényes szókincs, gyenge kifejezőképesség
----------------	--	---

<p>Értelmi fejlettség</p>	<p>Megfelelő ismeretek</p> <p>Érdeklődés, kíváncsiság</p> <p>Érett gondolkodás, jó emlékezet amelyet már nem csak az érzelem irányít</p> <p>Jó analízáló – szintetizáló képesség</p> <p>Probléma megoldási készség, lényeglátás</p> <p>Analógias gondolkodási készség</p>	<p>Ismerethiány, érdeklődés hiánya</p> <p>Infantilis gondolkodás, amely az érzelmeknek alávetett, az emlékezet is esetleges</p> <p>Probléma megoldási éretlenség</p> <p>Analízáló – szintetizáló képtelenség</p> <p>A fogalmi gondolkodás zavarai</p> <p>Helyzetfelismerésre önállóan nem képes</p>
<p>Szociális érettség illetve éretlenség</p>	<p>Nagyobb gyermekközösséghez tud alkalmazkodni</p> <p>Életkorának megfelelő önállóság, önkiszolgálás</p> <p>Feladattudat, feladattartás, munkaérettség</p> <p>Szabályok betartása</p> <p>Értékek elfogadása</p> <p>Megfelelő magatartás</p>	<p>Képtelen a családtól való elszakadásra</p> <p>A feladatot abbahagyja, nem érdekli</p> <p>A szabályokat nem érti</p> <p>Egocentrizmus a közösséggel szemben</p> <p>Képtelen a célt előre vetíteni</p>
<p>Érzelmi, akarat érettség illetve éretlenség</p>	<p>Megfelelő önuralom</p> <p>Kiegyensúlyozott érzelem</p> <p>Képes elviselni, hogy nem mindig éri sikerélmény</p> <p>Tudatos figyelem, kitartás</p>	<p>Önuralom hiánya</p> <p>Labilis érzelem, sírós, agresszív, gátolt, félnék</p> <p>Kudarccal elviselésének képtelensége</p> <p>Figyelme elkalandozik</p> <p>Fokozott játékoság</p>

VI. Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1. Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk jelenleg 2 csoportos a születések száma évről-évre csökken, a következő nevelési évtől enyhe növekedés várható.

Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. 80 férőhelyes, / alapító okirat szerint 50 a felvehető gyermeklétszám/. egy épületből álló intézmény. A csoportszobák tágasak, világosak. Minden csoportszobához különálló mosdó áll rendelkezésre, valamint a folyosókon helyezkednek el a gyermeköltözők. A csoportszobák berendezései a gyermek kényelmét, biztonságát szolgálják, megfelelnek változó testméretüknek, biztosítva egészségük megőrzését, fejlődését. A több funkciót betöltő csoportszobák alkalmasak a szabad játékra, a mozgásigényük kielégítésére különböző tevékenységek végzésére, étkezésre, alvásra, pihenésre. A belső terek célszerű használatakor gondolunk a gyermekek elkülönülési igényeire is. Két csoportszobában galériát építettünk, amelynek földszinti részét babakonyhaként, emeleti részét babaszobaként használják a gyerekek. Kiscsoportban leszerelésre került balesetveszély miatt/ Ezen kívül is kialakítunk sarkokat a mese-versmondáshoz – bábozáshoz - beszélgetéshez, orvosos-, fodrászos játékhöz. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el.

A termek és a gyermekek öltözőinek díszítése esztétikus, gyermek közeli, ugyanakkor a hagyományokat őrző tárgyak, díszítőelemek is megtalálhatók bennük. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegyük körül.

A folyosón lévő öltözők berendezése, világítása, fűtése feltételt teremt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Itt vannak elhelyezve a szülők részére az érdeklődést felkeltő és tájékoztató táblák, amelyen megtekinthetik a gyermekek által készített produktumokat, valamint különféle információkat kapnak (rendezvények időpontjai, nevelési feladatok, versek, stb.). A régi csoportszobából tornatermet alakítottunk ki, de funkcionál fejlesztő- és tehetséggondozó foglalkozások helyszínéül, valamint itt helyeztük el az audiovizuális eszközeinket. A mosdókban megfelelő méretű eszközök segítik szükségleteik kielégítését. Néhány éve só szobát alakítottunk ki a feleslegessé vált mosdó helyiségből, amelyet minden csoport rendszeresen használ.

Az óvodához fedett terasz és 1700 m² udvar tartozik.

Az óvodai nevelés, fejlesztés fontos helyszíne az udvar, mely egybefüggő nagy mozgástér, nincs megosztva csoportonkénti játszóterekre. Udvarunk esztétikus, hiszen játékaink a Magyar Falu program pályázatával megújultak., sok fa, cserje és füvesített terület teszi hangulatossá. Igazán gyermek közelivé varázsolta a teret, hogy az egyik kerítésrészt színes tájképekkel, mesefigurákkal festettük a nyáron közösségi munkát teljesítő diákokkal. Az udvar játékszer és sporteszközzel való ellátottsága megfelelő. Megújult a hátsó kerítés a meghibásodott játékokat folyamatosan javítjuk.

Az óvoda fűtése, világítása megfelelő, nagy része az elmúlt évek folyamán korszerűsítésre került.

Az óvoda szomszédságában lévő iskolai tornatermet heti egy alkalommal használják a középső - nagycsoportosaink, hogy nagyobb térben is mozoghassanak

Az intézménnyel szemben lévő Kultúrház, vagy a nagy ebédlő az évzáró ünnepélyek, bábszínház, farsang, stb. megrendezésének színhelye.

Az óvodai szemléltető eszközök és könyvek tárolása az óvónői és a vezetői irodában, valamint a könyvtár helyiségeiben történik.

Mivel az óvodás korú gyermek alapvető tevékenysége a játék és a mozgás, ezért fontos, hogy ehhez eszközök legyenek a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Folyamatosan kell a játéktevékenység eszközeit bővíteni a költségvetésből, pályázati forrásokból, báli- és egyéb

bevételekből – játékok, kiegészítő kellékek, óvodai játékbútorok stb.–költtségkhatás nélkül pedig természetes anyagokat gyűjteni és felhasználni.

Óvodánkban az alkalmazottak munkakörnyezete is megfelelően biztosított. Az óvónők és a dajkák számára öltöző, irodák és mosdó helyiségek állnak rendelkezésre. Az irodákban lehetőség nyílik nevelőtestületi, munkatársi értekezletek tartására, a szülővel történő egyéni beszélgetésre, valamint több szülő fogadására a tornatermünkben, vagy a csoportszobákban.

A tálalókonyhánk minden szükséges eszközzel felszerelt tágas, világos. A takarításhoz szükséges eszközök folyamatosan biztosítottak. A mosókonyhánkat egy kis helyiségben alakítottuk ki, az óvodai textíliák mosásához automata mosógép áll rendelkezésre, a szárítást pedig a gyermekek által nem használt hátsó folyosórészen oldjuk meg.

6.1.1 Az óvodai program céljaihoz rendelt eszközrendszer

Eszközrendszerünk többé-kevésbé biztosított a nevelő-oktató munkához, de hiányosságaink is bőven akadnak. Feltételrendszerünk javítása érdekében igyekszünk megragadni a pályázati lehetőségeket, a manuálisan készíthető eszköztárat a szülők bevonásával igyekszünk bővíteni, az óvodapedagógusok pedig saját készítésű eszközökkel színesítik készleteinket.

Könyvtárunk mini könyvtárunkban, a nevelői irodák, csoportszobák könyvespolcain kerültek elhelyezésre, felszereltsége elfogadható, hiszen a szakkönyveket és szakmai kiadványokat folyamatosan bővítjük. Megfelelő a gyermekek rendelkezésére álló képeskönyvek tára is.

Bábkészlettel, dramatizálási kellékekkel rendelkezünk, bővítésük folyamatos. Az egyéni és mikro csoportos fejlesztések rendszeresek óvodánkban, amelyeken a beszédfejlesztés kiemelt szerepet kap, ezért az anyanyelvi neveléshez szükséges segédanyagokat, igyekszünk bővíteni.

Rendelkezünk *audiovizuális és infokommunikációs eszközökkel*, minden csoportban van laptop számítógép hordozható hangfal és egy nagy teljesítményű oktató hangfal. Így a mindennapi zenehallgatás biztosított. A megüresedett csoportszobában TV, Videó, CD-lejátszó, projektor van elhelyezve. A nagycsoport termében pályázaton nyert „kakaó biztos” számítógép áll a gyermekek rendelkezésére, amely életkoruknak megfelelő, érdekes fejlesztőjátékokkal bővíti ismereteiket. Az irodában telefon, internet elérhetőséggel rendelkező számítógép, fénymásoló, lamináló gép áll az óvónők rendelkezésére, valamint az óvodapedagógusok rendelkeznek okos telefontal amelyet munkájuk során használnak.

Talán legjobban ellátott terület a *matematikai* tevékenységhez szükséges eszköztár. Rendelkezünk központi eszközökkel pl. MINIMAT készlet, munka- és feladatlapokkal, melyet fénymásolóval sokszorosítunk, a szükséges szemléltető eszközöket, munkalapokat pedig az óvónők folyamatosan elkészítik. Ezek az eszközök most már tartósak, hiszen mindent laminálunk és rendszerezve tárolunk.

A *külső világ tevékeny megismerésére* neveléshez is található az intézményben szemléltető eszköz, (nagy méretű szemléltető képek, oktató videofilmek, CD-k, DVD-k, diaképek, stb.)

A *vizuális tevékenységhez* nagyon sok eszközre van szükségünk. Ezek részét az önkormányzat által biztosított pénzeszközből vásárolunk meg.

Az *énekes-zenei* tevékenységünk eszköztára megfelelő. A gyermekek által használható hangszerállományunkat bővítettük, csoportonként és fajtánként is több darab áll rendelkezésre, valamint magunk készítette ritmushangszerekkel is pótoljuk.

A mozgásfejlesztéshez, az iskolai tornateremben minden szükséges eszköz a rendelkezésünkre áll. Az óvodai tornateremben zajló mozgáshoz egyre több eszköz (kézi szerek, padok, zsámolyok, talajszőnyegek, bordásfalak, Greifswald mászóka, stb.) rendelkezésre állnak. Az utóbbi években jó néhány egyéni fejlesztésre is alkalmas mozgásfejlesztő játékot vásároltunk.

6.2. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, ezért utazó gyógypedagógus segíti a munkánkat.

Fejlesztésre szoruló, valamint a beszédhibás gyermekeinkkel a Kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztőpedagógusa és logopédusa foglalkozik. A fejlesztésre szoruló gyermekek számától függően vagy a helyszínen történik a fejlesztő foglalkozás, vagy a szülőnek kell behordania a gyermeket Kisvárdára.

Alkalmazotti létszámunk jelenleg 6 fő: ebből 4 óvónő, 2 dajka. Jelenleg konyhai alkalmazottunk nincs. A pedagógusok mindegyike megfelelő szakképesítéssel rendelkezik. Két szakvizsgázott óvónőnk van, közoktatás vezetői végzettséggel. Az óvodapedagógusok rendelkeznek ECDL vizsgával.

Óvónőink szívesen és aktívan vesznek részt a továbbképzéseken. A jelenlegi 7 éves ciklus keretén belül már nagyon sok online felületen megjelent képzésen vettünk részt, amelyet azért tartunk jobbnak, mert nem kell utazni, hiányozni a munkahelyről és a kollégáknak nem kell helyettesíteni. Az elméleti anyag elsajátításához a legcélravezetőbbnek tartjuk ezt a formát. Természetesen a gyakorlatot igénylő képzéseket a kijelölt helyszíneken végezzük el, de ezek esetében is előnyben részesítjük a környékbeli településeken szervezetteket. A képzéseken szerzett ismereteket továbbadjuk a nevelőtestület tagjainak szervezett formában is. *Az intézményen belüli tudásmegosztás és információáramlás megszervezése az igazgató feladata.*

Két dajkánk szakképesítéssel rendelkezik,

A személyi és tárgyi feltételek adottak, éppen ezért elengedhetetlen:

- a csoportok óvónői és dajkái között a pontos munkamegosztás,
- a két óvónő és a dajka, összehangolt munkája,
- az alapos gyermekismeret, amely alapja a differenciált fejlesztésnek,
- az egész óvodára vonatkozó szabály- és szokásrendszer figyelembe vétele, amely biztosítja a zökkenőmentes munkát (a helyettesítések esetén is).

6.2.1 Intézményen belüli hatáskör megosztás

Kis intézmény vagyunk, ezért sajnos a vezető helyettesi státusz betöltését nem engedélyezte a fenntartó. A vezetői hatáskört a magasabb fizetési kategóriában lévő pedagógust bízuk meg.

A munkaközösség vezető feladatai:

/Jelenleg nincs mert nincs meg az öt pedagógus./

- Részt vesz a pedagógiai program kidolgozásában, továbbfejlesztésében, végrehajtásában, konzultál kartársnőivel.

- Részt vesz a szakmai döntések előkészítésében, véleményt nyilvánít.
- A munkatervben és az ellenőrzési tervben meghatározott feladatait önállóan hajtja végre.
- Vezeti a szakmai munkaközösséget, gondoskodik az óvónők továbbképzésen szerzett tapasztalatainak, szervezett formában történő átadására.
- A munkaközösség véleménye alapján javaslatot tesz szakmai fejlesztésre, anyagbeszerzésre, stb.
- A fejlesztésre kijelölt területről konzultál kartársnőivel, programot, megvalósítási tervet készít, év végén beszámol az eredményekről.
- A nevelőtestület munkáját hatékonyan segíti (innováció, szakirodalom, új módszerek, stb.), az intézményi arculat alakulását aktívan befolyásolja.

6.2.2 Az intézményen belüli ellenőrzés

Ellenőrzési - értékelési terv

Ellenőrzött tevékenység	Módszer, cél	Ellenőrzést végző	Gyakoriság határidő
Írásos dokumentumok, csoportnaplók, fejlődési naplók, HHH-s gyermekekről vezetett dokumentációk vezetése. /Elektronikus naplót dokumentációt vezetünk./	Dokumentum elemzés, beszámoltatás, értékelés	Igazgató /SZMSZ szerint/	Évente kétszer
DIFER- mérés és visszamérés, középső- és nagycsoportban	Dokumentum elemzés,	Igazgató/SZMSZ szerint/	Október 10. június 10.
Nevelési folyamatok, fejlesztési tartalmak, különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése, ezzel kapcsolatos egyéb teendők, játék, gondozás, testi nevelés.	Megfigyelés elemzés, értékelés önértékelés, egyéni beszélgetés	Igazgató/SZMSZ szerint/	Évente kétszer

Beszoktatás	Megfigyelés, értékelés	Igazgató	Október 30-ig többször
Felvételi és mulasztási naplók megnyitása, az előző évek lezárása. Egyeztetése az étkezés nyilvántartással. /Elektronikus/	Dokumentum elemzés	Igazgató	szeptember vége, augusztus vége
Jelenléti ívek, szabadság nyilvántartás ellenőrzése.	Dokumentum elemzés	Igazgató	folyamatos

Gyermekvédelmi felelős munkaterv készítés végrehajtás, gyermekvédelmi feladatok ellátása.	Dok.elemzés, beszámoltatás önértékelés, értékelés	Igazgató	Évente egyszer
Beleset megelőzés, a megelőzés érdekében tett intézkedések.	Megfigyelés, beszámoltatás, dokumentum elemzés	Igazgató	folyamatos
Az óvodai dolgozók munkavégzése, munkaköri feladatok betartása. Dajkák – HCCP dokumentumok vezetése.	Megfigyelés, megbeszélés, értékelés, dokumentum elemzés.	Igazgató	folyamatos
A plusz szolgáltatásaink rendszeres megvalósulása.	Megfigyelés, megbeszélés, értékelés	Igazgató /SZMSZ szerint/	folyamatos

Visszatérő folyamatos ellenőrzés:

- Munkafegyelem, munkaidő betartása.
- Tanévvindításhoz szükséges feltételek.
- Munkaközösségi feladatok összehangolása.
- A higiénés szabályok, HCCP szabályainak alkalmazása, betartása.
- Működéssel kapcsolatos feladatok, biztonságtechnikai előírások, balesetvédelem, esztétikus, balesetmentes környezet kialakítása.
- A pedagógusok kapcsolata a Pedagógiai Szakszolgálattal, a szakemberekkel, a Szakértői Bizottsággal.
- Ünnepek előkészítése, lebonyolítása, egyéb, kirándulások, gyermeknap szervezése.
- Beiskolázással kapcsolatos teendők.
- Gyermekvédelmi feladatok megvalósítása.
- Munkahelyi légkör helyzete, egymás tiszteletben tartása, tolerancia egymással, gyermekkel, szülővel szemben.
- Értekezleten való aktivitás, vélemények, javaslatok formájában.
- Szülővel való kapcsolattartás minősége, hatékonysága.
- Az intézmény és az udvar tisztasága.
- A technikai dolgozók saját csoportjukban hogyan végzik gondozó-nevelő munkájukat. Az óvoda többi csoportjában elvégzik-e a szükséges teendőket, amíg a csoport saját dajkája meg nem érkezik. Hogyan teljesítik egyéb feladataikat, az óvoda kiszolgáló és más helyiségeinek rendjét, tisztántartását. A munkaidő helyes kihasználása, a teendők egyenletes elosztása hogyan valósul meg.
- Tavaszi és nyári nagytakarítási munkák megvalósulása

6.3. Gazdálkodás, finanszírozás

Az intézmény részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv, fenntartónk az Önkormányzat. Az anyagi keret szűkös, ezért igyekszünk újabb forrásokat keresni a fejlesztés érdekében, elsősorban pályázatokkal.

A korábbi években nyertünk taneszköz beszerzési, integrációs program és az informatikai pályázatokon, amelyek jelentős javulást eredményeztek játék- és fejlesztő eszköz állományunkban több alkalommal vásároltunk nagy értékű tornaszereket és mozgásfejlesztő eszközöket, a gyerekek fejlesztéséhez használt okos kocka készletet, hangszereket, bábokat, folyamatosan bővítettük szakmai és gyermekkönyvtárunkat, benti és udvari játékkészletünket. Szintén pályázaton nyertük a nagycsoportban felállított „kakaó biztos számítógépet”, amely a mai napig vidám és izgalmas szórakozást nyújt nagycsoportosainknak.

Több alkalommal megszerveztük az óvodabált, amelynek bevételeiből, nagyobb beruházásokat is végre tudunk hajtani, pl parketta cserét, a karácsonyfa alá a játékokat, de praktikus és szükséges tárgyakat is vásároltunk, pl. fénymásolót, laptopot, nyomtatót, automata mosógépet gáztűzhelyet televíziót légtisztítókat stb.

6.4. Az óvodai élet megszervezése

6.4. 1. A gyerekcsoportok szervezésének elvei

A nevelő munkát a törvényi előírásoknak megfelelő szakmai képzéssel gyermekcsoportonként két óvodapedagógus és egy dajka látja el. Az óvoda nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő irányított tevékenységeket reggel 8 óra és 12 óra között kizárólag óvodapedagógus irányítja. A nem neveléssel oktatással eltöltött időben valamint a pihenőidőben a gyermekek felügyeletét noks-os dolgozó is elláthatja. Az adott körülmények figyelembevételével az óvónők heti váltásban, de abban a csoportban ahol a vezető dolgozik, ott más szervezési formában látják el feladataikat. Csoportjaink alakulása nem kiszámítható, hiszen minden évben a gyermeklétszám függvénye, hogy milyen összetételű csoportokat tudunk létrehozni. Általában a nagy-középső csoport, a másik csoport kis-középső életkorú gyermekekből áll össze.

Az óvoda működését az óvodai munkarend és a házirendben foglaltak biztosítják. Az óvoda munkarendjét az Igazgató készíti a törvényi előírások alapján a szülők igényeinek és a fenntartó rendelkezéseinek figyelembe vételével.

A munkarend úgy alakul, hogy egész nap folyamán megfelelő létszámú dolgozó legyen a gyerekek körüli szervezési, nevelési feladatok ellátására. A nyitva tartás idejére a gyerekek felügyeletét és ellátását az óvoda dolgozóinak lépcsőzetes munkakezdése és befejezése teszi lehetővé.

A házirend tartalmazza a szülők (mint az óvodás gyermek képviselőjének) jogait és kötelességeit az óvodai életrenddel – munkarenddel kapcsolatban.

6.4. 2. A gyerek napi- és heti rendje

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, fokozatosan növekvő időtartamú (5 – 35 perces) egyéni, mikro csoportos, nagyobbaknál alkalomszerűen csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Napirendünk rugalmas, igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre. Ez a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Napirendünket a folyamatosság jellemzi, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék elsődleges szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvónői közösen alakítják ki. Egyéni korrekciókra sok időt fordítunk - felzárkóztatás, tehetséggondozás, esélyegyenlőség biztosítása. Természetesen nem ragaszkodunk mereven a napi beosztáshoz, ha váratlan esemény, gyermeki ötlet, kezdeményezés jön létre, hagyjuk a tevékenység lefolyását.

A heti rend tervezésénél fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a heti rend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A heti rend összeállítása az óvodapedagógus felelős szabadsága, figyelembe véve a csoport igényeihez való rugalmas alkalmazkodást, valamint a többi csoporttal való összehangolt együttműködést.

Egy napra két tevékenységet tervez és szervez az óvónő, a mese-vers témakörben kettőt, rajzolás – mintázás - kézimunka témakörben heti 1-2 témát, a külső világ tevékeny megismerése, külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal, mozgás, ének- zene – énekes játék – gyermektánc témaköreit heti egy alkalommal, valamint minden hétre tervez beszédfejlesztő játékokat és drámajátékokat.

A tevékenységek megvalósítása során a kötetlen formát helyezzük előtérbe, kisebbeknél elsősorban az egyéni és mikro csoportos foglalkozásokat. Nagybaknál alkalomszerűen beiktatunk kötött szerkezeti formát is, amennyiben az adott téma ezt indokolja. A mozgás és a külső világ tevékeny megismerésénél a séták, kirándulások szervezése, részben kötött formában valósul meg.

A gyerekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért az óvónő törekedjen arra, hogy mindennap, minden gyerek részesüljön ezekből. Kerülje a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy, stb.), helyette a gyermek konkrét cselekedeteit emelje ki. Az óvónő alkalmazza a differenciált, árnyalt értékelést. Alkalmazza a jutalmazás sokféle módszerét: simogatás, pillantás, mosoly, ölelés, gesztus, szóbeli közlés, - a csoport és a szülő előtt egyaránt.

Büntetést csak nagyon kirívó esetekben alkalmazzunk, mert a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését, motiváltságát visszaszorítja, lefékezi. Az óvónő a fegyelmezési szokásokat úgy irányítsa, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nem kívánatos magatartás megszüntetésében.

A reális értékelésnek – ami pedagógiai tapintattal és egyéni fejlettségre vonatkozóan történik – mindig helye van a tanulási folyamatban, hogy a gyermekben a reális önértékelési készség kialakuljon.

A tanulás kapcsán a kommunikációs kultúrát is akarjuk fejleszteni, amelyhez részben műveltség, tudás és szép anyanyelv szükséges. A tanulás minden folyamatában a játékosság, mint alapelve érvényesül, mert csak ezáltal érhető el a testi- lelki és szociális érettség.

6.4. 3. Gondozás

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van, hiszen az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele az óvónő és a gyermek közötti jó kapcsolat. A nevelő gondoskodással vegye körül a gyermeket, szavai, tekintete, hangsúlya, mozdulatai, gesztusai gondozás közben is figyelmet, elfogadást közvetítsenek. Szabadítsa meg a gyermeket a kellemetlen érzésektől (pl. szomjúság, fázás, izzadás, fájdalom, stb.). Ezért ismerje igényeiket, egyéni jelzéseiket, otthonról hozott szokásaikat. Ne sűrgesse, de ösztönözze a gyermeket abban, hogy a szükségletek körüli teendőiket közösen, a nevelővel együttműködve, de egyre önállóbban elégítsék ki. Az ösztönzésnek nem elfogadható módja az, ha a felnőtt nem segít a gyermeknek (pl. nagycsoportban cipőkötés). Ösztönzéssel, dicsérettel, szülővel való együttműködéssel próbáljunk eredményt elérni, mindezt a gyermek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembe vételével.

Az emberek egészségi állapotát jelentősen befolyásolja életmódjuk.

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és alvás megszervezésével, a környezetük rendben tartásával, az ehhez kapcsolódó gyermeki

tevékenységekkel, és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítja a nevelő a megfelelő életmódot.

A nevelési év elején a csoport óvónői megbeszélik a dajkával, kiscsoportban a pedagógiai asszisztenssel a gondozással kapcsolatban kitűzött céljaikat, feladataikat.

6.4. 4. A dokumentumok rendje

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését a kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

- Tervezésünk alapja az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja**, mely az óvodai nevelésünk pedagógiai alapelveit határozza meg.

- A nevelőtestület által jóváhagyott **Helyi Pedagógiai Program** elkészítésénél figyelembe vettük az Alapprogramot, pedagógiai céljainkat összehangoltuk ezzel. Programunk nevelés centrikus, hatékonyan működtethető.

- **Éves Pedagógiai Munkaterv**, a tanévre szóló pedagógiai terv, mely tartalmazza a csoportokban megvalósítandó nevelési és szervezési feladatokat, sajátos teendőket, az integrációs programmal kapcsolatos teendőinket, kiemelt célokat, feladatokat, a megvalósítás ütemezését, a munkaközösség tervét, a gyermekvédelmi feladatokat, az óvoda ünnepeit, hagyományait, határidő és felelősök jelölésével. Tartalmazza az alkalmazotti közösség munkarendjét, az éves ellenőrzési, értékelési és mérési feladatokat is.

- **Csoportnapló tartalma:**

- A gyerekek névsora, csoport életkor szerinti bontása, tankötelesek névsora és fejlesztésük módja, jeleik, napirend, heti rend, születésnapok rendje.

- Nevelőmunka tervezése negyedévre.

- Egészséges életmódra nevelés, szokások alakítása.

- Érzelmi nevelés, szocializáció.

- Tevékenységek – játék, munka, tanulás során.

- Szervezési feladataink–évszakokhoz, ünnepekhez, hagyományápoláshoz kapcsolódóan, kiemelt illemszabályok, tilos és elvárható magatartási formák, balesetvédelem, stb.

- A nevelőmunka megvalósulásának értékelése, nevelési év végén az egész nevelési évre vonatkozó, átfogó értékelés.

- A tanulási tevékenységek tartalmának megtervezése – melyet előre tervezünk 1 hétre.

- A csoportban történő ellenőrzések (szaktanácsadó, szakértő, igazgató SZMSZ-szerint) céljának, időpontjának, szempontjainak bejegyzése.

- Feljegyzések a csoport életében történt fontosabb eseményekről (pl. ünnepek, kirándulások, nyílt napok, munkadélutánok, évváró műsor, stb.), valamint a szülői értekezletekről készült emlékeztető is ide kerülhet beírásra.

- A szülőkkel való kapcsolattartások minden formáját, és idejét (fogadó órák, családlátogatások, ünnepek, nyílt napok, szülői értekezletek, gyermeknap, évváró, munkadélutánok, és egyéb közös programok.

- Az elektronikus naplóban jelöljük hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, beilleszkedési- tanulási- és magatartászavaros, sajátos nevelési igényű, logopédiára, fejlesztő pedagógushoz, beszédfejlesztő foglalkozásra, tehetséggondozó műhelyek foglalkozásain, vagy egyéni fejlesztésben, felzárkóztatásban részt vevő gyermekek névsorát. Azokat a gyermekeket

is regisztráljuk itt, akik óvodán kívül vesznek részt terápiás, vagy fejlesztő foglalkozásokon (logopédia, pszichológus, gyógytorna, stb.). Ide kerüljön még a szülő kérése, mely szerint gyermekét egyedül, vagy nagyobb testvérével együtt hazaengedhetjük, a szülő aláírásával.

A napló hivatalos dokumentáció. Vezetését szükségesnek tartjuk, elsősorban a tudatos felkészülés a tervszerű munka miatt, valamint a csoportba lépő más ellenőrző személyek (szakértő, igazgató, helyettesítő kolléga) könnyebb tájékozódása és a pedagógiai munka ellenőrzése szempontjából. Éppen elérhető kell legyen az elektronikus iratkezelés szabályainak megfelelően. A dokumentumok elkészítésének határideje az éves munkatervben van rögzítve.

- Iratanyag minden gyermek számára, amely tartalmazza:

- *Fejlődési napló/elektronikus formában/:* melyet a gyermekek egyéni fejlettségének megismerése és fejlesztése céljából elektronikusan vezetünk minden gyermekről. A dokumentumot évente két alkalommal töltik ki a csoport óvónői – legkésőbb január végéig és június közepéig. Feljegyezzük, hogy melyik évben, milyen fejlesztésben, vagy tehetséggondozásban vett részt a gyermek. A feljegyezzük a szülőkkel való találkozásainkat, egy-két mondatos megjegyzéssel, s ezt a szülő aláírásával igazolja. Az óvónő ebben a dokumentumban – a megjegyzés rovatban, dátummal ellátva, – tudja tudatosan előre megtervezni, hogy a gyerek mely területen szorul fejlesztésre, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra. A napló végén egy üres lapon írunk a gyermekről egyéni feljegyzéseket, családlátogatásokról, és a gyermekkel kapcsolatos észrevételeket. A fejlődési napló vezetése és a szülő tájékoztatása gyermeke fejlődéséről a törvényben szabályozott módon történik.

- *Anamnézis:* amelyet az óvodába érkező új gyermekről az első családlátogatás alkalmával töltünk ki a szülővel közösen.

- *Családlátogatás tapasztalatai:* Kitöltendő nyomtatvány minden családlátogatás során, vagy azt követően.

- *DIFER - füzet:* a nevelési év eleji és végi mérés eredményeit tartalmazza minden nagycsoportos korú és a hhh-s középsős korú gyermekek esetében. A kiscsoportos

- *Vizsgálatkérő lapok, pedagógiai jellemzések:* Állami gondoskodás alatt álló gyermekek jellemzései, vizsgálatra küldött gyermekekről készített pedagógiai jellemzések, stb.

- *Szakértői vélemény:* A Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői Bizottság szakvéleményei.

- *Zárójelentések:* Beteg, vagy tartósan beteg gyermekek esetében az orvosi zárójelentések.

6.4. 5. Az óvoda ünnepei, rendezvényei

Az óvodai ünnepeket a csoportokban érelemre hatóan szervezzük.

A gyermekek ajándékot készítenek egymásnak és szeretteiknek. Időnként ebbe a munkába a szülőket és nagyszülőket is bevonhatjuk. Minden ünnep előtt projekt tervekkel készülnek a csoportok közeli távoli célok meghatározásával.

Fokozzuk az ünnepvárást az óvoda folyosóján, csoportszobákban elhelyezett aktuális dekorációkkal, szimbólumokkal, a várakozás örömeivel.

A gyűjtőmunkák szintén fokozzák az érzelmi előkészítést.

A játéktevékenység eszközeiben, kiegészítő kellékeiben és tartalmában is kifejezésre jut az aktualitás.

Megkülönböztetett a terítés és az étkezés rendje.

Az ünnepi hangulat kifejezésre jut abban, hogy a gyermek és a felnőtt ünnepi ruhát ölt. Kedveskednek egymásnak virággal, saját készítésű ajándékokkal, verssel, dallal. E tevékenységben az óvodapedagógus példája az elsődleges. Változatos irodalmi és zenei anyag szolgálja a gyermekek érzelmi és közösségi nevelését.

Arra törekszünk, hogy ezek az élmények jussanak kifejezésre a gyermekmunkákban is.

A veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek nevelése e feladatnál külön figyelmet érdemel.

Mikulás ünnepeinkre a kiscsoportos gyermekek szüleit meghívjuk. A Mikulás szerepét általában egy ügyes szülő vállalja magára. A várakozás izgalmát fokozzuk a bábjátékokkal, amelyet az óvónők bábcsoportja mutat be.

Egyházi ünnepek előtt bibliai történetekkel, a népszokások megismertetésével (pl. Lucázás, mézeskalács sütés, berzselt tojás készítés, locsolkodás, stb.) és közösen énekelt dalokkal tesszük az ünnepeket varázslatosná. Karácsonykor a minden gyermekek szüleit hívjuk, hiszen az ő gyermekeik készülnek műsorral, eljátsszák a Betlehemes népi játékot, de előadhatnak táncot, vagy az ünnep hangulatához illő dramatikus játékot. Az óvónők kórusa által előadott karácsonyi dalok is meghitté teszik az ünnepséget.

Farsangon a móka, vidámság, a jelmezek, a farsangi fánk és a közös játék, a tánc jelentik a jó ünnepet. Az óvoda dolgozói a nagy-középső csoportos szülőkkel közösen – erre minden szülő hivatalos– tánc koreográfiát adhatnak elő, vagy mesét játszhatnak el. A szülők és a gyermekek közös részvételével tréfás játékokat, táncjátékot, vetélkedőket szervezünk, zenészeket hívunk, akik a jó hangulat még fokozzák.

Történelmi ünnepek előtt a gyűjtőmunka, a nagyszülők elbeszéléseinek felidézése, az ünnephez illő versek, dalok hallgatása, a himnusz és a szózat megismerése, valamint az emlékműnél történő tisztelgés jelenti a méltó ünneplést.

A gyermeknapok hangulatát a tánc, a zenés műsor, az ugráló vár, arcfestés, kézműves foglalkozások, a szülőkkel való közös játékok – cukorka jutalmakkal, a szabadban történő közös étkezés, a saját készítésű bodza ivólé kóstolása adja.

Az évzáró ünnepeink felépítése játékos, mesedramatizálások, bábozás, dalos játékok alkotják fő gerincét. A búcsúzó nagycsoportosok kapnak keresztaszemes hímzéssel készült tarisznyát benne kis emlékkönyvvel, vagy írószerekkel.

Minden évben szervezünk nyílt napokat, munkadélutánokat, vagy egyéb programokat családtagok meghívásával, amelynek tartalma és szervezeti formája változó.(karácsonyi vagy húsvéti ajándék készítés, egészséges ételek készítése, sportnap, kirándulás, népi étel főzés, táncjáték, közös éneklés, népdaltanulás stb.)

A gyerekek névnapját, vagy születésnapját megünnepeljük, a gyerekek énekkel, verssel, az óvónő pedig az általa készített apró ajándékkal (pl. báb, hajtogatott figura, stb.) köszönti a gyermeket.

A jeles napokhoz kapcsolódó népi szokásokat (pl. májusfaállítás, adventi naptár, stb.) ápoljuk. Lehetőséget kerítünk a régi kézműves technikák bemutatására és megtanítására, (vesszőfonás, suskó feldolgozás, szalmafonás, stb.). A helyi díszítő tárgyakat megőrizzük, és folyamatosan gyűjtjük. Alkalmasszerűen elhívunk egy-egy tehetséges nagyszülőt mesét mondani, népdalokat énekelni, vagy a hajdani citerazenekarból meghívunk valakit citerázni, vele közösen énekelni.

Az ünnepek varázsa talán az utóbbi időben elveszett, amit vissza szeretnénk szerezni óvodás korú gyermekeink és a szülők életébe.

6.4. 6. Az óvoda kapcsolatai

Az óvoda kapcsolatot tart mindazokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Ismerjük az óvodai kommunikáció sajátosságait, hatását a kapcsolatok minőségére, éppen ezért igyekszünk a lehetőségekkel élni a szülőkkel, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, szakmai intézményekkel való együttműködésben.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy betartsuk a pedagógus szakma jogi és etikai szabályait, normáit. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező. Arra törekszünk, hogy kommunikációnkat minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemezze. Az együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket, online csatornákat.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése érdekében szükség esetén felvesszük a kapcsolatot az érintett kisebbségi szervezetekkel.

A pedagógiai kapcsolatok alapja a gyerekek egységes szemléletű nevelése, az intézményváltás átmeneti problémáinak megoldása.

A folyamatleírás célja: A közvetlen partnerek folyamatos tájékoztatási rendszerének, fórumainak meghatározása, annak érdekében, hogy minden olyan információ birtokába jussanak, mely biztosítja kellő tájékozottságukat az óvoda működéséről, az intézmény eredményeiről, az őket érintő folyamatokról. A partnerekkel való kommunikáció során biztosítjuk a partnereket érintő bármilyen információ széleskörű nyilvánossá tételét és hozzáférhetőségét. Célunk továbbá, hogy élő szakmai kapcsolatrendszert építsünk ki az intézményen kívül is.

Partnerek	Mikor (milyen fórum)	Téma	Felelős	Módja	Dokumentum
Szülő	Szülői értekezletek Nyíltnap, munka délután Közös rendezvények Közös ünnepségek Fogadó óra Írásbeli tájékoztatás Gyermekmunkák Családlátogatások Oklevelek Telefon, e- mail	Óvoda működése, gyermeknevelés, az intézmény eredményei, stb. Óvodai tevékenységek Gyermeknap, évzáró Télapó, Karácsony, Farsang, Anyák napja Nevelés Óvodai események, versek, tájékoztatók A gyermeki produktumok kiállítása Nevelés, lakáskörülmények Foci, bábfeesztivál, rajzverseny sikerek Gyermekkel kapcsolatos értesítések	igazgató csoport- óvónői dajka „ „igazgató csoport-óvónői igazgató „ „ Fogl.vezető igazgató , óvónők	Szóban Bemutató Műsor, játék „ Szóban Írásban Kiállítás Szóban Kiállítás Szóban, írásban	Jelenléti ív, fotó, csoportnapló Csoportnapló, fotók, meghívó, jelenléti ív Fejll.-, csop. napló Csop.-, fejl.napló Oklevél E- mail
Dolgozók	Értekezlet Megbeszélés Szóbeli tájékoztatás Írásbeli tájékoztatás Házi bemutatók	Éves terv szerint Aktualitások „ Események, dokumentumok Éves munkaterv alapján	igazgató /SZMSZ szerint/Óvónők igazgató óvónők	Szóban „ „ Írásban Bemutató	Jel. ív, „ „ Faliújság, dok. Csoportnapló, fogl. vázlat
Szülői közösség	SZK értekezlet	Intézményi működés, rendezvények szervezésében részvétel.	igazgató	Szóban	Jelenléti ív Jegyzőkönyv
Gyerekek	Folyamatosan	Aktuális témák	Csoportvezető óvónők	Szóban	Csoportnapló Mulasztási napló Fejldési napló
Fenntartó	Folyamatosan Felkérésre Probléma esetén	Működés, igények, elszámolások Eredmények, problémák	igazgató	Szóban, írásban	Beszámoló, számlák, elszámoló lapok, nyilvántartások

6.4. 6. 1. Az óvoda és a család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való *szoros* együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig, magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Képes építeni a gyermekek előzetes, családból eredő tudására, tapasztalataira. A gyermekek érdekében önállóan, tudatosan és kezdeményezően együttműködik a szülőkkel, amely a kölcsönös tiszteleten alapul. A szülők nagy értéket bízunk ránk.

A gyermekek nagy örömmel fogadják azokat az alkalmakat, amikor a szülővel együtt tevékenykedhetnek, amikor a szülő ráfigyel – nyílt napon – a kedvéért dolgozik, vele játszik. Sok monotonia van az életünkben, ezért kell több másságot betűzdelni a napjainkba, mert ez oldja feszültségeinket, és kiegyensúlyozottabbá tesz.

Az együttműködés mind tartalmában, mind a kapcsolattartás módjában azt szolgálja, hogy a gyermeknek legyen kellemes, s ez által vidám, derűs, élmény dús.

Azokat a formákat részesítjük előnyben, ahol a közvetlenség, az oldott hangulat a meghatározó.

Az egymás munkájának megismerése gazdagítja a pedagógust és általa a gyermeket. Fontos a kapcsolatban, hogy a szülőt egyenrangú partnerként kezeljük, nyílt, őszinte, korrekt kapcsolat alakuljon az óvónő és a szülő között, és a szülő is tisztelje a pedagógust, fogadja el szakmai segítségét, tanácsait. A pedagógus legyen nyitott a szülő visszajelzéseire, használja fel azokat szakmai fejlődése érdekében.

A kapcsolat helyes alakításának érdekében az óvónőknek meg kell szervezni az együttműködés formáit, a szemléletformálás színtereit és módját, az információ áramoltatását, valamint lehetővé kell tenni, hogy a szülő betekintést nyerjen az óvoda mindennapi életébe, tartalmi munkájába.

Biztosítani kell, hogy ismerjék meg a szülők azokat a jellemzőket, melyek az egyes korosztályokra vonatkoznak, (a fejlődés várható eredményeit) a csoport programja alapján. Fontos a kapcsolattartás formáinak megismertetése, hogy a szülő tisztában legyen azzal, hogy mikor és hol kaphat felvilágosítást a gyermek fejlődési üteméről az óvodai élet zavarása nélkül.

Kapcsolattartási formák

- **Családlátogatás:** kiscsoportban óvodába lépés előtt minden gyermekhez jussanak el az óvónők, de az óvodában töltött évek alatt mindenkire legalább egyszer. A halmozottan hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyerekek családi környezetben történő látogatása gyakrabban indokolt, évente legalább egyszer, probléma esetén többször is.

- **Fogadó óra,** amelyet rendszeresen tart minden óvónő, s ha nincs érdeklődő szülő, akkor az óvónő invitálja egyéni beszélgetésre azokat a szülőket, akiknek gyermekével probléma van, és itt mód nyílik a közös párbeszédre.

- A **beszoktatási** időszakban (kb. 1 hétig) néhány órát a gyermekével tölthet a szülő az óvodában. Ez az óvónő és a szülő közös megállapodásán alapul.

- A szülő és az óvónő **napi kapcsolattartása** a délutáni hazavitel idején történjen, lehetőleg néhány perces időt vegyen igénybe, amikor az óvónő tájékoztatja a szülőt a gyermekkel napközben történt fontosabb eseményekről, vagy egyéb információkról. A reggeli gyülekezés idejében a szülő csak akkor szólíthatja ki az óvónőt a munkájából, ha fontos közlendője, vagy kérése van. Ezt a szülők tudomására kell hozni szülői értekezleten tapintatosan, annak érdekében, hogy a beszélgetések ne vegyék el az óvónő idejét a gyermekekkel kapcsolatos nevelési feladatok megvalósításától. Ha a szülő mégis reggel óhajt beszélgetni, az óvónő viselkedésével

(mimikájával, gesztusaival) tapintatosan éreztesse a szülővel, hogy ez most nem jó időpont a konzultálásra, javasolja neki, hogy fogadó órán találkozzanak.

- **Szülői értekezleten** való részvételre ösztönözni kell a családokat, melynek leghatékonyabb eszköze a változatos módszerekkel vezetett, tartalmas beszélgetésekkel fűszerezett értekezés. Első alkalommal vagy összevont, vagy csoportonként értekezletet tartunk, ahol ismertetésre kerül az óvodai házirend, és az óvoda minden szülőjét érintő kérdések. A csoport értekezleteken tájékoztatjuk a szülőket a csoport életéről, elvárásainkról, a gyermekek napi feladatairól, tevékenységeiről. A második félév szülői értekezletén értékeljük a csoport első félévét, kiválasztunk egy, vagy több nevelési problémát, szituációt, amely a legtöbb szülőnek nehézséget okoz a gyermeknevelésben, s rövid bevezető után a szülőkkel közösen beszélgetünk, hogy ki, hogyan oldana meg egy-egy nevelési helyzetet. Nagycsoportban egy, vagy két szülői értekezletet tartunk, amelyre meghívjuk a leendő elsős tanítónőket, akik tájékoztatják a szülőket az iskolaérettség kritériumairól, válaszolnak a kérdésekre.

- A **nyílt napokon** a szülőnek alkalma van arra, hogy együtt játszasson, alkotasson gyermekével, megfigyelje, bepillantson a csoport életébe, és azon belül gyermeke viselkedését, közösségben elfoglalt helyét is nyomon követheti.

Kiscsoportban az évenkénti egy, középső- és nagycsoportban két nyílt nap örömteli esemény mind a felnőtt, mind a gyermek életébe.

- **Munkadélutánokat** szervezünk, ahol a szülők gyermekeikkel közösen készíthetnek különféle ajándék- és dísz tárgyakat, játékokat, bábokat, egészséges ételeket, stb.

- Szülőkkel **közösen ünnepelünk**, keressük a lehetőségeket, a minél több közös program megszervezésére. Pl.: ünnepségek, gyermeknap.

- A napközben megbetegedett gyermek szüleit **telefonon** értesítjük, vagy ha a gyermek hosszabb ideje hiányzik, érdeklődünk hogyléte felől, esetleg tájékoztatjuk az előttünk álló programokról (pl. ünnepség, vagy kirándulás, stb.) hogy a gyermek ne maradjon ki belőle. **E-mailben**, vagy egyéb online csatornán is értesíthetjük a szülőt programokról, vagy konzultálhatunk a gyermekéről, esetleg kérésére elküldhetjük az óvodai dokumentumokat, egy-egy gyermekét is érinthető cikket, írást, stb.

- A szülőket igyekszünk bevonni az óvoda mindennapi életébe azzal, hogy a **faliújságon tájékoztatjuk** őket:

- az adott időszak nevelési feladatairól,
- havonta megfogalmazott illemszabályokról,
- kiírjuk a tanult verseket, mondókákat,
- gyűjtőmunkára kérjük őket (képek, termények, fonál, anyagok, stb.) - friss zöldség-gyümölcs behozatalára.

Gyakran előfordul, hogy külső világ tevékeny megismerése keretében **ellátogatunk** egy **családhoz**, pl. állatokat nézni, vagy valamilyen munkafolyamat (pl. szüret, lekvár főzés, krumpli válogatás, almaszedés, kukoricatörés, stb.) megfigyelése céljából.

- Az óvodás gyermekek szülei „**szülői szervezetbe**” tömörülve érvényesítsék jogaikat, melyek közül választott érdekképviselőt által, akik az érdekegyeztetéseket és érdekvégyesítéseket a többi szülő megbízásából ellátják. Meghatározott terv szerint és szükség esetén alkalmanként üléseznek. A szülői szervezet maga készíti el éves munkatervét, és hozza meg döntése

6.4. 6. 2. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Mivel településünkön egy óvoda és egy iskola működik, a kapcsolat megteremtése nem ütközik nehézségekbe, azért sem, mert korábban egy intézmény voltunk.

Tartalmi kapcsolatunkat úgy igyekszünk alakítani, hogy ezzel is segítsük a gyermekek zavartalan iskolakezdését, könnyítsük az átmenetet.

A kölcsönös érdeklődést egymás munkája iránt előtérbe kell helyezni, hisz ha ismerjük egymás nevelési céljait, könnyebben megértjük az esetlegesen előforduló problémákat, és az alapelvek, funkciók sértése nélkül tehetünk lépéseket azok megoldásában, az elvek közelítésében.

- Tanévnnyitó ünnepségre verset, dalt tanítanak az óvónők néhány gyermeknek, a vezető óvónő vagy a csoport egyik óvónője jelen van a rendezvényen.
- Az első osztályos tanítónőknek átadjuk a gyermekekről 3 éven keresztül vezetett iratanyagát, amely segíti a nevelőt a gyermekek megismerésében.
- Az első osztályosok volt óvónőit a tanítónők óralátogatásra hívják az őszi időszakban, majd tapasztalatcserére kerül sor a nevelők között.
- Nagycsoportos szülők szülői értekezletére meghívjuk a leendő első osztályos tanítókat.
- Az óvodavezető tájékoztatja az iskola vezetését a felmérések és fejlesztés eredményeiről, az iskolaérettségi vizsgálatokról, átadja az óvodai szakvéleményeket, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői Bizottság szakvéleményeit.
- Az átmenet, az iskolai kezdőszakasz adta nehézségek csökkentése érdekében, óvoda-iskola átmenetet segítő munkacsoportot hozunk létre, melynek tagjai minden évben a nagycsoportos óvónők.
- Közös mesemondó délelőttöt szervezünk a nagycsoportos és az alsó tagozatos gyermekek részvételével, minden első osztályos gyermeket meghívunk, vendégül látjuk őket.
- A nevelési évben két alkalommal hospitálásra hívjuk a leendő elsős nevelőket a nagycsoport nyílt napjaira, ahol lehetőségük nyílik a gyermekcsoport megismerésére és a szülőkkel való ismerkedésre, beszélgetésre, valamint az óvónőkkel való kommunikációra.
- Az iskola első osztályosainak nyílt napjára meghívást kapnak az óvónők.
- Közös gyermeknap program szervezés.
- A nagycsoportosok ballagási és évzáró ünnepségére meghívjuk az iskola vezetését és a leendő elsős tanítókat.
- Karácsonyi ünnepségre az iskola meghívja a nagycsoportos óvodásokat.
- Rendszeresen használjuk az iskola sportcsarnokát és a tanuszodát.
- A Bozsik-programban részt vevő gyermekeket áthordjuk az edzésekre, kapcsolatban állunk az őket edző testnevelő tanárral.

A gyermek iskolaérettségéről az óvónő véleménye a meghatározó, melyet az Óvodai szakvélemény című nyomtatványon jelöl. A testi egészségre vonatkozó méréseket a védőnő végzi el, s a gyermek egészségügyi adatlapjára jegyzi.

Abban az esetben, amikor az óvónő bizonytalan, probléma merül fel a gyerekkel kapcsolatban, vagy a szülő és az óvónő álláspontja nem egyezik, a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatát javasoljuk. Abban az esetben, ha a gyermek lemaradása, hátránya nagymértékű, szakértői bizottság vizsgálatát kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálat. Mindkét esetben formanyomtatvány beküldésével kell kérnünk a vizsgálatot.

6.4.6.3. Az óvodai dolgozók egymással való kapcsolata

A pedagógus az óvoda minden dolgozójával szemben képes a konstruktív együttműködésre, kölcsönösségre, segítő kommunikációra. Nyitott arra, hogy a konfliktushelyzetek, problémák feltárása, illetve azok megoldása érdekében szakmai segítséget kérjen és elfogadjon Kész részt vállalni a pedagógiai munkájával kapcsolatos fejlesztési, innovációs tevékenységekben. Betartja a pedagógus pálya jogi és etikai normáit. Törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi- lelki egészségének megőrzésére, és ehhez nyitott a környezet visszajelzéseinek felhasználására. Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását és reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Szakmai műveltségét nem tekinti állandónak, kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra. Nyitott a kollégáktól és az igazgatótól érkező, pedagógiai tevékenységére vonatkozó építő kritikára. A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni és ő maga is meggyőzhető. Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi. A szakmai nevelői közösség munkájában kezdeményezően és aktívan részt vállal. Együttműködik pedagógus társaival különböző pedagógiai eljárások és programok (pl. ünnepség, kirándulás, gyermeknap, nyílt nap, stb.) megvalósításában.

6.4. 6. 4. Kapcsolat a fenntartóval

Kapcsolatunk a Fenntartóval jó a kölcsönös kommunikáció lehetősége adott. Óvodánk igyekszik megfelelni a fenntartó elvárásainak. Az óvoda dolgozói elvárják a korrekt tájékoztatást, a terveinkben megfogalmazottak megvalósításának elősegítését, amelyben a fenntartó partner.

6.4. 6. 5. Kapcsolat az egészségügyi szervekkel

Rendszeres kapcsolatban állunk a *védőnővel*, aki folyamatosan, de szükség szerint rövid határidőn belül higiéniai ellenőrzéseket tart a gyerekek körében. A vizsgálatok során kiszűrt problémákat egy füzetbe rögzíti. Formanyomtatvány kitöltésével értesíti a szülőt a problémáról. Vezetí a gyerekek egészségügyi törzslapját, az ebben előírt vizsgálatokat, méréseket elvégzi, s jelzi a problémát, javaslatot tesz szakorvoshoz történő elvitelre.

A település *házi orvosa*, ha előfordul gyermekbaleset, vagy hirtelen megbetegedés, soron kívül ellátja a sérült gyermeket, vagy szakrendelőbe utalja. Egészségügyi kérdéseinkkel bármikor fordulhatunk hozzá tanácsért. A gyerekek számára előírt kötelező védőoltásokat az orvosi rendelőben adja be. Indokolt esetben (rosszullét, baleset, stb. esetén) telefonon elhívjuk óvodánkba. A **fogorvossal** előre egyeztetett időpontban fogászati szűrést kérünk évente egy alkalommal. A **Nkt.25.§(5a)(5d) értelmében a diabétesz és fokozott allergiás betegséggel élő gyermek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordítunk a szükséges képzettségre kollégát jelölünk ki.**

Az óvodai dolgozók egészségügyi alkalmasságát évente egy alkalommal helyben végzi el az **üzemorvos**, valamint **tüdőszűrő** vizsgálaton veszünk részt.

6.4. 6. 6. Kapcsolatunk a pedagógiai szakmai szolgáltatás intézményeivel

Szakmai útmutatást az utóbbi években az Oktatási Hivataltól, elsősorban elektronikus formában, valamint az általuk szervezett konferenciákon, képzéseken kapunk. 2015-ben megalakultak megyei szinten a Pedagógiai Oktatási Központok (POK), amelyek az önkormányzati fenntartású intézmények számára nyújtanak szakmai szolgáltatásokat, pedagógiai műhelyeket szerveznek, valamint a tanfelügyelet és az uniós fejlesztések tartoznak hozzájuk.

Az országban sokféle kínálatból választhatunk szakmai szolgáltatást. Néha meg is tesszük ezt egy-egy könyv, folyóirat vagy továbbképzés rendelésével. A korábbi években elsősorban a Megyei Pedagógiai Intézettel álltunk szakmai kapcsolatban. Óvónőink az első 7 éves ciklusban továbbképzéseiket többségével az Intézet által szervezett tanfolyamokon végezték. A második és harmadik ciklusban már más szolgáltatókhoz is bejelentkeztünk.

Évente sor kerül és részt veszünk a vezetők részére megszervezett tanévnyitó és egyéb konferenciákon/ Online formában/

6.4. 6. 7. Kapcsolat a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal

A Kisvárdán működő Pedagógiai Szakszolgálattal rendszeres kapcsolatban állunk:

- Iskolaérettségi vizsgálatokat kérünk, amelyet megelőzően pedagógiai jellemzést készítünk a gyermekről a formanyomtatvány kitöltésével, majd a vizsgálat után a tanácsadó megküldi szakvéleményét a gyermekről s javaslatát, amely tartalmazza, hogy a gyerek iskolaérett, vagy további 1 évet óvodában kell töltenie.
- A logopédus és a fejlesztő pedagógus szűrő vizsgálatot végez minden nevelési év végén, helyben az óvodában. Minden középső csoportos korú gyermeket megvizsgálunk, s kiszűrjük, hogy mely gyermekeknek van szüksége fejlesztésre.
- A kiszűrt gyermekek fejlesztését heti két alkalommal végzik a szakemberek, a fejlesztő pedagógus az óvodában, a logopédiai fejlesztésre pedig a szülőnek kell Kisvárdára elvinni gyermekét.
- A beszédfejlesztést végző óvónők rendszeresen kapcsolatot tart (személyesen, vagy telefonon) a logopédussal, ilyen módon segítik egymás munkáját.
- Problémás gyerekek esetében pszichológiai vizsgálatot kérünk, amelyhez csatoljuk a pedagógiai jellemzést. A vizsgálatról szakvéleményt kapunk, amely javaslatokat tartalmaz a gyerek további nevelésére vonatkozóan.
- A mozgásproblémákkal küzdő gyermekeinket mozgásterápiára viszik a szülők.

A Megyei Szakértői Bizottság Nyíregyházán működik, melynek vizsgálatát a kisvárdai bizottság javaslata alapján kérhetjük. Ebben az esetben kitöltjük a szükséges formanyomtatványt, amely részletes jellemzést ad a gyermekről. A vizsgálat után megkapjuk a szakvéleményt és a javaslatot, hogy a gyerek milyen intézménytípusban kezdje el iskolai tanulmányait. Ha a gyermek még óvodás, és a szakvélemény folyamatos figyelemmel kísérést javasol, megadva a fejlesztendő területeket, akkor biztosítjuk számára az egyéni fejlesztést. Amennyiben sajátos nevelési igényűvé nyilvánítják, akkor utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk a gyermek szakszerű fejlesztése érdekében.

6.4. 6. 8. Kapcsolatunk a közművelődési intézményekkel

Bábszínházakkal rendszeres kapcsolatban állunk, hiszen évek óta évente 3-4 bábelőadással örvendeztetik meg gyermekeinket.

Egyéni előadóművészekkel is van kapcsolatunk, akik alkalmasszerűen lépnek fel óvodánkban, egy-egy rendezvény alkalmával (pl. interaktív színház, zenés műsor, stb.)

Kirándulásaink alkalmával ellátogatunk múzeumokba (Nyíregyháza Falumúzeum, Beregi Múzeum, stb.) vagy megnézünk egy-egy kiállítást a Kisvárdai Művészetek Házában, Zsinagógában.

6.4. 6. 9. Kapcsolat a Gyermekjóléti Szakszolgálattal és a kapcsolódó intézményekkel

▪ A gyermekjóléti szolgálat kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, elsősorban az óvoda vezetőjével a halmozottan hátrányos és a veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos ügyekben. Amennyiben a gyermekvédelmi felelős az óvodapedagógussal, a felderítő tevékenység során olyan problémával találkozik, melyeket az intézmény hatáskörében, helyi pedagógiai eszközökkel nem tud megszüntetni, például:

- ha a gyermek jogai a családban valamilyen oknál fogva sérülnek,
- ha a gyermek felszólítás ellenére nem vesz részt óvodai foglalkozásokon,
- ha a gyermek magatartási, beilleszkedési problémákkal küzd, és ezt a pedagógus nem tudja megszüntetni,
- ha úgy érezzük, hogy a család életvitele során a gyermek testi- lelki fejlődése veszélyeztetett,

- ha a családban szenvedélybeteg van.

▪ Az óvodapedagógus segítséget kér a problémás ügyek megoldásában, közös családlátogatásokkal, esetmegbeszéléseken való részvételével.

▪ A Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett jelzőrendszeri megbeszéléseken, esetkonferenciákon részt vesz az óvodavezető, vagy az érintett óvodapedagógus, ha óvodás gyermekünket érintő családdal kapcsolatos ügyről van szó.

▪ Az óvoda pedagógusaitól kapott információk alapján fokozottan figyel a problémás családokra, s ha annak életében pozitív, vagy negatív irányú változást tapasztal, tájékoztat bennünket, valamint mi is érdeklődünk tőle a változásokról.

▪ Ha a gyermek veszélyeztetettsége fennáll a családban, javaslatunkra, valamint saját tapasztalatai alapján védelembe vételi eljárást kezdeményez, amelyben részt vesz az óvoda érintett pedagógusa, vagy a gyermekvédelmi felelős is.

▪ Az óvoda ruhák, játékok gyűjtésével hozzájárul a rászorulókat támogatásához. Az adományokat a Gyermekjóléti Szolgálat gyűjti, s mi javasoljuk a szülőnek, ha alapvető ruházata hiányzik a gyermeknek, hogy forduljon bátran segítségért. Csatlakoztunk az Örökbe Fogadok egy Ovit mozgalomhoz, így rendszeresen adományokat kapunk.

▪ Amennyiben a gyermekvédelembe vétele meghaladja a 2 évet és eredménytelenül zárul, a gyermek ügye a Járási Kormányhivatalhoz kerül, ahol a gyermekvédelmi felelősnek idézésre meg kell jelennie, a gyermek további sorsa ügyében el kell mondani javaslatait.

▪ Ha a gyermek igazolatlan óvodai hiányzása meghaladja a 11 napot, a szülő figyelmeztetése után, a nevelő jelzéssel él az illetékes szerv felé, amely a szülő ellen eljárást indít.

6.4. 6. 10. Kapcsolatunk az egyházakkal

A szülők kérésére a katolikus és a református egyházak hitoktatói heti egy alkalommal a délutáni időszakban tartanak foglalkozásokat a középső- és nagycsoportos gyermekek számára. A hitoktatókat meghívjuk nagyobb rendezvényeinkre, pl. évzáró, vagy karácsonyi ünnepség.

VII. Gyermekvédelem az óvodában

8.1. A gyermek érdekei és jogai

- A Köznevelési törvény 65 § (2). bek.alapján – a hátrányos helyzetű gyermekeket fel kell vennie az óvodáknak, amennyiben az betöltötte 3. életévét. Valamint fel kell vennie akinek felvételéről a gyámhatóság döntött.
- A törvény 121. § (1).bek.14.pontja szerint hátrányos helyzetű az a gyermek akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, ill. aki után rendszeres gyermekvédelmi folyósítást folyósítanak.
- A törvény 50 §-a szabályozza, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése esetén az óvoda nevelési programja tartalmazza a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló speciális fejlesztő tevékenységeket is.
- A törvény 6. §-a a tankötelezettségről.
Minden gyermek tanköteles, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a 6.legkésőbb amelyben a 8.életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a 6. életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség teljesítését akkor is, ha a 6. életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a 8. életévre, aki augusztus 3. utáni időpontban születet.
- A tankötelezettség teljesítése a tanév első napján kezdődik.
- Az óvoda szolgáltatásai ne jelentsenek számára terhet.
- Minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakozásához, személyisége fejlesztéséhez.
- Mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg.
- A gyerek nevelése a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

8.2 Szülők jogai és kötelességei

A Köznevelési Törvény 4.§. (1). értelmében tiszteletben kell tartani a szülőnek azt a jogát, hogy vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben-oktatásban részesülhessenek gyermekeik. Az önkormányzati intézmény nem lehet elkötelezett egyetlen vallás, illetve világnézet sem.

4. § (7).bekezdés előírja, hogy a köznevelésben tilos a hátrányos megkülönböztetés, (pl. származás, bőrszín, vallási illetve etnikai hovatartozása, nemzetisége, politikai véleménye, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora miatt.

A Köznevelési Törvény 14 §-a kimondja, hogy a **szülő joga**, hogy:

- Megismerje az óvoda Pedagógiai Programját, házi rendjét tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról.
- Gyermek fejlődéséről, magaviseletéről rendszeres, részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
- Írásbeli javaslatot tegyen – s erre 30 napon belül érdemi választ kapjon vezetés, a nevelőtestület, vagy az SZMK részéről.
- A z igazgató vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon.

A szülő kötelessége:

- Gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének, vagy képzési kötelezettségének teljesítését.
- Figyelemmel kísérje gyermeke fejlődését, gondoskodjék arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit és megadjon ehhez minden tőle elvárható segítséget.
- Rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógussal.
- Elősegítse gyermeke közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.
- Tiszteletben tartsa az óvoda vezetője, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

8.3. Gyermekvédelmi feladatok

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI.törvény az 1991.október 7-én elfogadott ENSZ „Egyezmény a gyermekek jogairól” figyelembe vételével szervezzük a gyermekvédelmi tevékenységünket az óvodában, melyet minden dolgozónak ismernie kell. E munkát a gyermekvédelmi felelős óvónő látja el. Segíti az óvónőket a gyermekvédelmi munkában.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- az 1997.évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról megismerése, önképzés, gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzéseken való részvétel,
- jelzésekkel közreműködik abban, hogy anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt a gyermek ne kerüljön ki a családból
- kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálat tagjaival, igény szerint közreműködik kezdeményez, hogy konkrét írásbeli terv szülessen az együttműködésről (gyermekorvos, védőnő, pedagógus, gyermekvédelmi felelős, gyámügyi előadó között), amennyiben ilyen még nincs,
- a gyermekek magatartásával és neveltségi állapotával kapcsolatos jelzéseket titkosan kezeli,
- törekszik arra, hogy olyan kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel, az iskolával, társadalmi szervezetekkel, mely a kölcsönös bizalmon alapul,
- a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekekről feljegyzéseket készít, együttműködik a csoportokban dolgozó óvodapedagógusokkal, szükség esetén nevelési tanácsadóba, orvosi, vagy pszichológiai vizsgálatra küldi a gyermeket,
- a veszélyeztetett helyzetű gyermekekről vezeti a XI. számú nyilvántartó lapot, továbbítja a fogadó iskolának, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével,
- a gyermekvédelmi feladatokat negyedévekre lebontva írásban tervezi, a megvalósulásáról, problémákról folyamatosan feljegyzést készít,
- a gyermekvédelmi munka éves tervét megismerteti a nevelőtestülettel,
- a csoportokban felméri (az ott dolgozó óvónők segítségével) a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket,
- a pedagógusok, szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél - a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét, szükség szerint visszatérően meglátogatja a gyermeket otthonában, meggyőzi, segíti a szülőket tanácsaival,

- gyermekbántalmazás véelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy a vezető értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy a vezető indítson eljárást a helyi önkormányzat Polgármesteri Hivatalánál kiegészítő családi pótlék, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására,
- az óvodában a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, gyermekek átmeneti otthona, gyámhivatal címét és telefonszámát) - óvodánkban karitatív ruhagyűjtést szervez.

A nevelőtestület gyermekvédelmi feladatai

A gyermekvédelmi feladatok ellátása az óvodapedagógusok munkaköri kötelessége, mely a nevelői tevékenység szerves részét alkotja. Minden óvodapedagógus érezze kötelességének úgy megismerni a gyermekeket, hogy azoknak hátrányos, illetve veszélyeztetett helyzetét megállapíthassa.

Használjuk fel a tevékenységeket,(játék, munka stb.) mint személyiségformáló eszközt a gyermekek magatartásában, fejlődésében jelentkező rendellenességek okának feltárására. Szükség esetén javasoljuk a gyermek szakorvoshoz, pszichológushoz, logopédushoz való irányítását.

A csoportokban olyan légkört teremtsünk, amely biztosítsa a gyermekek kiegyensúlyozott érzelmi fejlődését. A gyermekeket példaadással a másság elfogadására neveljük, ezen a téren a szülők szemléletét is formáljuk.

Támogatjuk a hátrányos – és veszélyeztetett gyermekeket abban, hogy megtalálják helyüket a csoportban, próbáljuk meg a gyerekek otthoni körülményeiben lévő kedvezőtlen hatásokat ellensúlyozni. Kapjanak megbízatásokat, ajándékokat, ne feledkezzünk meg név- és születésnapjukról. Szoktassuk a gyermekeket rendszeres óvodába járásra. Ha szükséges vegyük igénybe a társadalmi szervek, SZMK segítségét is az óvodára kötelezhető gyermekek felderítéséhez.

VIII. Önértékelés, tanfelügyelet, minősítés

A 20/2012. (VIII.31.) rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, EMMI-rendelet 145.§-a előírja, hogy a nevelési – oktatási intézmények szakmai tevékenységét, a pedagógus munkájának pedagógiai szempontok alapján történő értékelését, az intézményvezetők általános pedagógiai és vezetéselméleti szempontok szerint történő értékelését, az intézmény saját céljainak megvalósulására alapozva értékelje, és ezzel az intézmény szakmai fejlődéséhez támogatást adjon.

Az intézményvezetés feladata a nevelőtestület felkészítése a tanfelügyeleti ellenőrzésre, az intézményi önértékelés megszervezése. A pedagógusok felelőssége abban áll, hogy a nevelési, tevékenység és foglalkozás látogatás, és az azt követő interjú, valamint a dokumentumellenőrzés során úgy a belső, mint a külső ellenőrzésnél felkészültségüket, pedagógiai kompetenciájukat, hivatásszeretüket bizonyítsák, hiszen az egész intézményről alkotott kép az egyes pedagógusok és a vezetés összteljesítményét mutatja.

A tanfelügyelet fontos szempontokat kaphat a szakmai ellenőrzés során. A kiemelkedő, példa értékű eredmények hangsúlyozása és bemutatása jelentős haszna lehet ennek a rendszernek.

A tanfelügyeleti rendszer működése:

Az ellenőrzést az Oktatási Hivatal megbízásából a megyei kormányhivatalok végzik. Az ellenőrzés tervezésekor figyelembe veszik az intézményi létszámadatokat és azt, hogy előmeneteli rendszerben minősítésre kerülő pedagógusoknak, a minősítésüket megelőzően, részt kell venniük tanfelügyeleti ellenőrzésen, mivel az ennek során kapott értékelés a pedagógus minősítésébe beszámít. Az ellenőrzési terveket az intézmény a nevelési év kezdete előtt évente megkapja.

Az ellenőrzések tervezett időpontja előtt 15 nappal az intézményvezető elküldi az érintett pedagógus heti rendjét.

A pedagógus ellenőrzését 2 szakértő, az intézmény ellenőrzését 3-5 szakértő végzi.

Az ellenőrzés során annak feltárása folyik, hogy milyen módon és mértékben jelennek meg a pedagógus munkájában az alábbi szakmai tartalmak:

- Az általános szakmai szempontoknak való megfelelés,
- Az Óvodai nevelés országos alapprogram nevelési céljainak való megfelelés, □ Az intézmény pedagógiai programjának való megfelelés,
- A pedagógus kompetenciáknak való megfelelés.

A pedagógus ellenőrzésének módszerei:

A tanfelügyelet alkalmazott módszerei: dokumentum elemzés, megfigyelés, interjú, kérdőív.

9.1. Dokumentumelemzés:

- Az előző pedagógus ellenőrzés és az intézményi önértékelés adott pedagógusra vonatkozó értékelő lapjai. Melyek a kiemelkedő és fejlesztendő területek, milyen változások történtek?
- Pedagógiai program és az éves tervezés egyéb dokumentumaiban fellelhetők-e a Pedagógiai program tartalmi elemei, milyen tervezési módszereket használ a differenciált tevékenységek tervezéséhez. Milyen elemeket tartalmaz a közösségi nevelést érintő munka éves tervezése?

- A tevékenység terv elemei, feladatai, célkitűzései hogyan segítik a tanulás szervezést? Megtalálható-e a tervben a személyiség kibontakoztatásának, a közösség fejlesztésének és az értékelési formáknak a tervezése?
- Milyen egyéb foglalkozásokat tervez az óvónő (tehetséggondozás, felzárkóztatás, élményszerző séta, stb.), s ezek hogyan kapcsolódnak az intézmény éves munkatervéhez, célkitűzéseihez, nevelési területekhez, tudásterületekhez?
- A csoportnapló hogyan követi a pedagógiai programot és az éves tervezést? Mennyire fegyelmezett a napló adminisztrációja? (naprakész, bejegyzések, stb.)
- A gyermekek egyéni fejlesztési terve tartalmazza-e a fejlesztendő területeket?
- A gyermekek alkotásai hogyan tükrözik az éves tervezésben való haladást? Hogyan követhető a gyermekek feladatlapjain a hibák javítása?

9.2. Megfigyelés, foglalkozáslátogatás:

A tanfelügyeleti ellenőrzés az óvónőt két órában látogatja, két tevékenység vezetését figyeli meg.

Az ellenőrzés során a kapott információk összegzése ad képet arról, hogy a pedagógus hogyan valósítja meg nevelőmunkájában az ismeretközvetítést, a személyiség fejlesztést. Megvalósul-e a tevékenységek tudatos szervezése, a megfelelő motiválás, a korszerű pedagógiai technikák alkalmazása, a folyamatos ellenőrzés – értékelés? A pedagógus ellenőrzésének kiemelt szempontja:

- A tevékenység, foglalkozás célja, tartalma,
- A foglalkozáson alkalmazott módszerek,
- A nevelőmunka, tevékenység felépítése és szervezettsége, a spontán események kezelése (pedagógiai flexibilitás).
- A gyermekek alkotásai, és viselkedésük,
- Az óvodapedagógus munkája, egyénisége, kommunikációja,
- A tevékenység/foglalkozás tervezetének eredményessége.

9.3. Interjúk:

- A pedagógussal – nem azonos csoportban dolgozó pedagógusok
- Az intézményvezetővel
- A fenntartóval
- A szülők képviselőjével, valamint, minden csoportból minimum két szülővel

Az interjúk célja, hogy tájékozódjanak a pedagógus szakmai ismereteiről, elképzeléseiről, eredményeiről, jövőképeiről. A pedagógus munkájának megítélésével kapcsolatos interjúba be kell vonni az intézmény vezetőjét, aki közvetlenül ismeri a pedagógus munkáját, és véleménye segíthet a pedagógus megítélésében.

9.4. Kérdőívek:

Az önértékelési csoport elkészíti a kérdőíveket (szülői, pedagógusi, vezetői), gondoskodik azok összesítéséről és az eredményeket rögzítik az informatikai rendszerbe.

Az intézmény és a vezető szakmai ellenőrzése

Az intézmény ellenőrzés során a szakértők azt vizsgálják, hogy az intézmény a maga által kitűzött céloknak hogyan tudott megfelelni, azok megvalósításában hol tart.

Az ellenőrzést öt évente egyszer végzik el abban az esetben, ha az intézmény pedagógusainak legalább 60%-át már értékelték és az intézményvezető ellenőrzése is megtörtént. A vezető és az intézmény ellenőrzése történhet egyidejűleg is.

A szakértői jelentés alapján az intézményvezető öt évre szóló intézkedési tervet készít, amelyben kijelöli az intézmény pedagógiai-szakmai munkája fejlesztésének feladatait. Ezt a nevelőtestület jóvá hagyja, majd megküldi a fenntartónak.

Az ellenőrzés területei

- Pedagógiai folyamatok – tervezés, megvalósítás, ellenőrzés, értékelés, korrekció
- Személyiség és közösségfejlesztés
- Eredmények – az elégedettségmérés eredményei, ezek hasznosítása
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
- Az intézmény külső kapcsolatai – partnerek
- A pedagógiai munka feltételei – tárgyi infrastrukturális feltételek, szervezeti feltételek
- Az óvodai nevelés alapprogramjában megfogalmazott elvárásoknak és a helyi pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

Az ellenőrzés módszerei

Dokumentumelemzés:

- Alapító okirat
- Pedagógiai program
- SZMSZ
- Egymást követő két nevelési év munkaterve és az éves beszámolók (a munkaközösség munkatervével és beszámolójával együtt)
- Továbbképzési program – beiskolázási terv
- Házi rend
- Intézményi önértékelés megadott szempontok alapján, illetve a rendelkezésre álló intézményi önértékelés eredménye
- Elégedettségmérés
- Az ellenőrzést megelőző öt évben lefolytatott ellenőrzések eredményei és fejlesztési tervei
- Vezetői pályázat – a pályázatban leírtak megvalósulása, a pedagógiai munka irányítása, fejlesztése - a vezető ellenőrzésekor

Felhasznált irodalom:

- A Gyulaházai Életfa Óvoda Hagyományápoláson alapuló művészeti nevelés pedagógiai programja (2019.)
- Óvodai nevelés programja – 1989.
- Óvodai nevelés országos alapprogramja – 363/2012. /XII.17.) Kormányrendelet
- A közoktatásról szóló törvény – 2011. CXCV.
- 2023.évi.LII.tv.a pedagógusok új életpályájáról
- 4012023.(VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII.tv. végrehajtásáról.
- Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok az óvodában
- Dr. Füle Sándor: A pedagógiai program készítése
- Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata
- Oktatási Hivatal kiadásában: Önértékelési kézikönyv óvodák számára
- Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában
- Kovács György – Bakosi Éva: Játék az óvodában
- Oktatási Hivatal: Országos tanfelügyelet – kézikönyv óvodák számára
- Oktatási Hivatal: Önértékelési kézikönyv óvodák számára

Záró rendelkezések

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület határozata alapján hatályba lép: 2024. 03.01.

A helyi nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- hálózatbővítés, vagy leépítés
- szervezeti átalakítás
- ha a nevelőtestület (legalább 3 fő – konkrét javaslattal, írásbeli előterjesztéssel) módosítást javasol
- új törvényi szabályozások
- más érdekegyeztető szerv módosítási javaslata alapján

Előírás a program módosítás előterjesztésére:

- Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten - Írásbeli előterjesztés a szülői szervezet vezetője felé

Tájékoztatás a dokumentumról, a program nyilvánossága:

- .A pedagógiai program a vezetői iroda nyitott könyvespolcán található, innen bármelyik óvodai dolgozó elveheti, vagy odaadhatja az érdeklődő szülőnek, de csak helyben történő olvasásra. Ennek lehetőségéről tájékoztatást kapnak a nevelési év elején tartott összevont szülői értekezleten.
- A pedagógiai programról tájékoztatást külső érdeklődőnek az óvoda vezetője adhat, az óvodába járó gyermekek szüleinek az Igazgató és az óvodapedagógusok.

-

Legitimációs záradék A Gyulaházai Életfa Óvoda irattárában 148/17-2024.....iktatási számú jegyzőkönyv található,mely igazolja , hogy a szülők megismerték a 2024. 03. 01. módosított pedagógiai programot.

Kelt: Gyulaháza 2024. 03. 05.

szülői közösség képviselője.

A Gyulaházai Életfa Óvoda irattárában..... iktatási számú jegyzőkönyv található mely igazolja , hogy a fenntartó megismerte és elfogadta a 2023-2024. nevelési évben módosított pedagógiai programját.

Kelt: Gyulaháza 2024.

P.H.

Fenntartó

A Gyulaházai Életfa Óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot megismerte és elkészítésében részt vett.

Kelt: Gyulaháza 2024. 03. 01.

nevelőtestület nevében